

T.C.

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

RESİM İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDEKİ RESİM YETENEK ALANI
ÖĞRENCİLERİNİN GÖRDÜKLERİ SANAT EĞİTİMİYLE İLGİLİ
VELİ GÖRÜŞLERİ (ADİYAMAN İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet Arif ASLAN

Malatya-2023

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDEKİ RESİM YETENEK ALANI
ÖĞRENCİLERİNİN GÖRDÜKLERİ SANAT EĞİTİMİYLE İLGİLİ
VELİ GÖRÜŞLERİ (ADİYAMAN İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEL LİSANS TEZİ

Mehmet Arif ASLAN

Danışman: Doç. Dr. Doğan AKBULUT

Malatya-2023

KABUL ONAY

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

**BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDEKİ RESİM YETENEK ALANI
ÖĞRENCİLERİNİN GÖRDÜKLERİ SANAT EĞİTİMİYLE İLGİLİ VELİ
GÖRÜŞLERİ (ADİYAMAN İLİ ÖRNEĞİ)**

DANIŞMAN
DOÇ. DR. DOĞAN AKBULUT

HAZIRLAYAN
MEHMET ARİF ASLAN

Jürimiz tarafından 25/08/2023 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda bu tez oybirliği /oyçokluğu ile başarılı bulunarak Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Resim İş Eğitimi Bilim Dalı Tezi olarak kabul etmiştir.

Jüri Üyelerinin Unvanı Adı Soyadı

İmza

1. Doç. Dr. Doğan AKBULUT (Danışman)

.....

2. Doç. Dr. Meysem SAMSUN

.....

3. Doç. Dr. Serdal YERLİ

.....

ONAY

Bu tez, İnönü Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından kabul edilmiş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun/...../..... tarih ve/..... sayılı kararıyla da uygun görülmüştür.

.....

Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Doç. Dr. Doğan AKBULUT'un danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “**Bilim ve Sanat Merkezlerindeki Resim Yetenek Alanı Öğrencilerinin Gördükleri Sanat Eğitimiyle İlgili Veli Görüşleri (Adıyaman İli Örneği)**” başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Mehmet Arif ASLAN

ÖNSÖZ

Bu araştırmada Bilim ve Sanat Merkezlerindeki Resim Yetenek Alanı Öğrencilerinin Gördükleri Sanat Eğitimiyle İlgili Veli Görüşleri incelenerek bir değerlendirme yapılmıştır.

Öncelikle bu araştırma süreci içinde tezimin her aşamasında hoşgörüsü, sabrı, bilgi ve birikimi ile desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen danışman hocam sayın Doç. Dr. Doğan AKBULUT'a teşekkürlerimi sunarım. Lisansüstü eğitimim boyunca akademik anlamda üzerimde emeği olan tüm hocalarıma teşekkür ederim.

Çalışmanın yazım kurallarında yardımcı olan Türkçe öğretmeni Nevzat ASLAN'a tezin her aşamasında akademik yönden katkı sunan çalışma arkadaşlarım Dr. Fuat TOKUR ve Dr. Mustafa GÜMÜŞ'e katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Sevgiyle ve sabırla bana her zaman ve her konuda destek olan yaptığım her işte emekleri olan değerli Annem ve Babama, kıymetli eşime ve kızlarıma ve tüm kardeşlerime göstermiş oldukları manevi desteklerden dolayı şükranlarımı sunuyorum.

Mehmet Arif ASLAN

ÖZET

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDEKİ RESİM YETENEK ALANI ÖĞRENCİLERİNİN GÖRDÜKLERİ SANAT EĞİTİMİYLE İLGİLİ VELİ GÖRÜŞLERİ (ADİYAMAN İLİ ÖRNEĞİ)

ASLAN, Mehmet Arif

Yüksek Lisans, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Resim İş Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Doğan AKBULUT

Ağustos-2023, XI+ 84 sayfa

Bu araştırmanın amacı Bilim ve Sanat Merkezlerinde resim alanında özel yetenekli olarak tanılanan Öğrencilerin Gördükleri Sanat Eğitimiyle İlgili Veli Görüşlerinin incelenmesidir.

Yirminci yüzyılın ortalarından itibaren dünya genelinde özel yetenekli bireylere yönelik ilginin arttığı görülmektedir. Bu paralelde Türkiye’de de çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bu alanda günümüz Türkiye’inde özel yetenekli bireylerin eğitimi noktasında en kapsamlı kurumlar Bilim ve Sanat Merkezleridir. Özel yetenekli öğrencilerin örgün eğitim saatleri dışında destek eğitimi aldığı Bilim Sanat Merkezlerine son yıllarda toplum nezdinde artan bir ivmeyle ilginin arttığı ifade edilebilir. Bilim ve Sanat Merkezleri genel zihinsel yetenek, müzik ve resim olmak üzere üç temel alanda eğitim vermektedir. Bu çalışmada Resim alanı özelinde ve Adıyaman ili örneğinde öğrencilere verilen sanat eğitiminin veliler açısından ne derecede olduğu, verilen sanat eğitiminin bu anlamda velilerin beklentilerini karşılayıp karşılamadığı incelenmiştir.

Araştırma, resim alanında özel yetenekli olarak tanılanan öğrencilerin velileriyle yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile yapılmıştır. Araştırma, Nitel durum çalışması kapsamında 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Adıyaman ilinde bulunan üç Bilim ve Sanat Merkezindeki 44 veli ile görüşme formları üzerinden yapılmıştır. 8 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formlarından alınan veriler sonucunda her soru kapsamında veli görüşlerinin genel anlamda olumlu olduğu görülmektedir.

Velilerin; Bilim ve Sanat merkezlerinde verilen sanat eğitimiyle ilgili bilgi sahibi oldukları, öğretmenleri ile iletişim halinde oldukları, öğrencilerin kendi örgün eğitim okullarından olumlu geri dönüş aldıkları, öğrencilerin yaratıcılık, özgün düşünme, sanatsal konulara ilgisinin arttığı Bilim ve Sanat Merkezlerindeki sanat eğitimini yeterli gördükleri ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Bilim ve Sanat Merkezi, Özel Yetenekli Birey, Resim Alanı, Sanat Eğitimi.

ABSTRACT

OPINIONS OF PARENTS ABOUT THE ART EDUCATION OF STUDENTS IN THE FIELD OF ART ABILITY IN THE SCIENCE AND ART CENTRES (THE SAMPLE OF ADIYAMAN PROVINCE)

ASLAN, Mehmet Arif

Inönü University Institute of Educational Sciences

Art Painting Department

Advisor: Assist.: Doç. Dr. Doğan AKBULUT

August-2023, XI+ 84 pages

The purpose of this research is to examine the Parent's Views on Art Education of Students who are gifted in the field of art in Science and Art Centers.

Since the middle of the twentieth century, it is seen that the interest towards gifted individuals has increased throughout the world. In parallel with this, various studies have been carried out in Turkey. In this field, in today's Turkey, the most comprehensive institutions for the education of gifted individuals are Science and Art Centers. It can be stated that the interest in Science and Art Centers, where gifted students receive support in the time remaining from their formal education hours, has increased with an increasing momentum in recent years. Science and Art Centers provide education in three basic areas: general mental abilities, music and art. In this research, it has been examined how the parents see the art education given to the students both in the field of Art and in the example of Adiyaman province, and whether the given art education meets the expectations of the parents in this sense.

The research was conducted with the parents of the students who were defined as gifted in the field of art by semi-structured interview technique. The research was conducted through interview forms with 44 parents in three Science and Art Centers in Adiyaman in the 2022-2023 academic year within the scope of the qualitative case study. As a result of the data obtained from the semi-structured interview forms consisting of 8 questions, it is seen that the views of the parents are generally positive within the

scope of each question. It can be stated that the parents have knowledge about the art education given in the Science and Art Centers, they are in contact with their teachers, the students receive positive feedback from their own formal education schools, and they see the art education in the Science and Art Centers as sufficient, where the students' creativity, original thinking and interest in artistic subjects increase.

Keywords: Science and Art Center, Gifted Individual, Art Field, Art Education.

İÇİNDEKİLER

KABUL ONAY	i
ONUR SÖZÜ	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ	x
KISALTMALAR LİSTESİ	xi
BÖLÜM I	1
1. GİRİŞ	1
1.2. Problem Durumu	1
1.3. Araştırmanın Problemi	4
1.4. Araştırmanın Amacı	5
1.5. Araştırmanın Önemi	5
1.6. Varsayımlar / Sayılıtlar	5
1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları	6
1.8. Tanımlar	6
.....	7
BÖLÜM II	7
2. KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. Özel Yetenek ile İlgili Tanımlar ve Görüşler	7
2.2. Zekâ ve Özel Yetenek Kavramları	8
2.3. Dünyada Özel Yetenekli Bireylerin Eğitiminin Tarihsel Gelişimi	10
2.4. Türkiye’de Özel Yetenekli Bireylerin Eğitiminin Tarihsel Gelişimi	10
2.4.1. Cumhuriyet Dönemi Öncesi Özel/Üstün Yetenekliler Eğitimi	11
2.4.2. Cumhuriyet Dönemi Özel/Üstün Yetenekliler Eğitimi	12
2.5. Bireysel Değerlendirme Uygulama Sürecinde Kullanılan Testler	15
2.6. Devlet Politikasında Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi	16
2.6.1. Millî Eğitim Bakanlığı 2013-2017 Özel Yetenekli Bireyler Strateji ve Uygulama Eylem Planı	16
2.6.2. Vizyon 2023 Belgesi’nde Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi	17
2.7. Bilim Sanat Merkezleri	17
2.7.1. Rakamlarla BİLSEM’ler	18

2.7.2.	BİLSEM’lerde Uygulanan Eğitim Programları	19
2.7.3.	BİLSEM’lerin Eğitim Ortamları.....	22
2.7.4.	BİLSEM’lerde Öğrenci Tanılama Süreci	23
2.7.4.1.	Resim Alanı Öğrenci Tanılama Süreci.....	24
2.7.5.	BİLSEM’e Öğrenci Tanılama Sürecinde Karşılaşılan Problemler.....	27
2.7.6.	BİLSEM’lerde Öğretmen Seçme Süreci.....	27
2.7.7.	BİLSEM’lerde Sanat Eğitimi.....	28
.....		30
BÖLÜM III.....		30
3. YÖNTEM.....		30
3.1.	Araştırmanın Modeli	30
3.2.	Araştırma Gurubu.....	31
3.3.	Veri Toplama Aracı.....	32
3.4.	Verilerin Analizi.....	33
3.5.	Araştırmanın Geçerlilik ve Güvenirliği	33
.....		34
BÖLÜM IV		34
4. BULGULAR VE YORUM		34
4.1.	Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular.....	34
4.2.	İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	38
4.3.	Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	41
4.4.	Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular.....	44
4.5.	Beşinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular.....	47
4.6.	Altıncı Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular.....	52
4.7.	Yedinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	57
4.8.	Sekizinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	61
.....		70
BÖLÜM V		70
5. SONUÇ VE ÖNERİLER		70
5.1.	Sonuç.....	70
5.2.	Öneriler	73
KAYNAKÇA.....		75
EKLER		79

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Dünya Sağlık Örgütü'nün, Zekâ Bölümü (ZB) Değerleri	8
Tablo 2. BİLSEM'lerde Öğrenim Düzeyine Göre Öğrenci Sayıları.....	18
Tablo 3. Yetenek Alanlarına Göre Türkiye Geneli Atölye Sayıları.....	18
Tablo 4. BİLSEM'lerde Türk Patent Kurumuna Yapılan Başvuru ve Alınan Tescil Sayıları.....	18
Tablo 5. BİLSEM'deki Programlar ile Öğrenim Düzeylerinin Eşleştirilmesi	19
Tablo 6. Resim Alanı Gözlem Formu	24
Tablo 7. Resim Yetenek Alanı Öğrenci Değerlendirme Formu Örneği.....	26
Tablo 8. BİLSEM Öğrencilerinin Sınıf Düzeylerine Göre Eğitim Programları	28
Tablo 9. Velilerin Demografik Bilgileri.....	31
Tablo 10. Birinci Araştırma Sorusunun Birinci Kısımına İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları.....	34
Tablo 11. Birinci Araştırma Sorusunun ikinci Kısımına İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları.....	35
Tablo 12. İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları	38
Tablo 13. Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları	41
Tablo 14. Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları.....	44
Tablo 15. Beşinci Araştırma Sorusuna İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları.....	48
Tablo 16. Altıncı Araştırma Sorusunun Birinci Kısımına İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları.....	52
Tablo 17. Altıncı Araştırma Sorusunun İkinci Kısımına İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları	53
Tablo 18. Altıncı Araştırma Sorusunun Üçüncü Kısımına İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları	53
Tablo 19. Yedinci Araştırma Sorusuna İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları	57
Tablo 20. Sekizinci Araştırma Sorusuna İlişkin Olumlu ve Olumsuz Veli Cevaplarının Dağılımı	61
Tablo 21. Sekizinci Araştırma Sorusuna İlişkin Olumlu Cevap Veren Veliler	62
Tablo 22. Sekizinci Araştırma Sorusuna İlişkin Olumsuz Cevap Veren Veliler.....	65

KISALTMALAR LİSTESİ

ARGEM: Araştırma Geliştirme Eğitim ve Uygulama Merkezi

BİLSEM: Bilim ve Sanat Merkezi

BYF: Bireysel Yetenekleri Fark Ettirme

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

ORGM: Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

ÖYG: Özel Yetenekleri Geliştirme

RAM: Rehberlik Araştırma Merkezi

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Araştırmanın giriş bölümünde problem durumu, araştırmanın problemi, araştırmanın amacı, önemi, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

1.2. Problem Durumu

21. yüzyılda hızla gelişen bilim ve teknoloji, toplumlarda birçok alanda köklü değişimler yaratmıştır. Sosyal, ekonomik, kültürel alanda yaşana bu gelişmeler dünyayı ulaşım iletişim ve paylaşım gibi alanlarında küçük bir kasaba haline getirmiştir. Bu durum toplumlarda bu değişimlere ayak uydurabilen, hızla artan bilgi yığını içinden doğru bilgiyi ayırt edebilen, eleştirel düşünen ve değişimin getirmiş olduğu sorunlara yaratıcı çözüm üretebilen, ruhsal ve bilişsel anlamda sağlıklı bireylerin yetiştirilmesini bir zorunluluk haline getirmiştir (Polat, 2017).

Bu anlamda özel yetenekli bireylerin tanınması, özle yeteneklerini geliştirme noktasında uygun eğitim-öğretim imkanlarının oluşturulması ve bu bireylerin sonraki yıllarda izlenip ülke menfaatleri noktasında doğru yönlendirilmesi her devlet için son derece stratejik bir duruma gelmiştir. (Kaynar, 2018; Şahin ve Kargın, 2013). Bu noktada özel yetenekli bireylerin eğitimi daha da bir önem kazanmaktadır. BİLSEM'lerde verilen sanat eğitiminin öğrencilerin özgün, yaratıcı ve özgür düşünme becerilerini artırması beklenmektedir. Sanat eğitimi; sanatsal duygu, estetik kalite, zamanı verimli ve eğlenceli geçirme ve bir ürün ortaya koymanın yanında düşünme anlamında önemli bir biçim ve yöntemdir sanat eğitimi düşüncenin okuludur (Gençaydın, 2012).

. Özel yetenekli birey üzerine yapılan tanımlamalar farklı araştırmacılar tarafından farklı şekillerde ele alınmıştır. Bu konuda Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM)

Yönergesinde de özel yetenekli bireyin tanıman ilişkin bir tanımlama getirilmiştir. Akranlarına kıyasla hızlı öğrenme yeteneğine sahip, yaratıcılık, sanat, liderlik gibi yeteneklerde yaşlarına göre iyi durumda olan, akademik anlamda özel yeteneğe sahip, soyut fikirleri kolayca kavrayabilen, ilgili olduğu alanlarda bağımsız hareket eden ve akranlarına kıyasla yüksek düzeyde performans gösteren bireylerin, özel yetenekli birey olarak tanımlanabileceği belirtilmiştir (Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi, 2022).

Türk tarihine baktığımızda ise bu alanda önemli bir tarihsel, kültürel mirasa sahip olduğumuz söylenebilir. Enderun mektepleri, özel yeteneklilerin eğitimi noktasında dünyanın belki de ilk kurumudur. Osmanlı döneminde açılan bu kurumlar yıllar boyunca başarılı bir şekilde devam etmiştir (Akarsu, 2001).

Osman Devleti'nin yıkılması ile Enderun Mektepleri de son buldu. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurulması sonrasında Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitimde özel yetenekli bireylerin seçilmesi kısmen de olsa 1954 yılında kapatılan Köy Enstitüleri'ne geçmiş oldu. Bu kurumun da kapatılması ile birlikte özel yetenekli bireylerin eğitimini Anadolu Lisesi, Fen ve Sosyal Bilimler Liseleri gibi kurumlar devam ettirmiştir. Sadece Özel yetenekli bireyler için kurulan binalar ve onlara yönelik özel olarak hazırlanmış eğitim programlarının başlangıcı 1993 yılında olmuştur (Gökdere ve Çepni, 2004).

Günümüz Türkiye'sinde özel yetenekli bireylerin eğitimi noktasında en kapsamlı ve müstakil kurumlar Bilim ve Sanat Merkezleridir. Ülkemizde BİLSEM'lerin sayısı 2023 yılı itibarıyla 81 ilde 355'ye ulaşmıştır. BİLSEM'lerde İlk, Orta ve Lise kademelerinde özel yetenekli öğrenciler kendi okullarındaki eğitimleri aksamayacak şekilde, okul dışı zamanlarında eğitim görmektedirler.

BİLSEM'lerden önce Güzel Sanatlar Liseleri' de resim ve müzik alanında sanat eğitimi veren kurumlar olarak vardı ve halen varlıklarını devam ettirmektedirler. Ancak bu kurumlar birbirlerinden önemli derecede farklılık göstererek ayrışmaktadır. BİLSEM'ler Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne, Güzel Sanatlar Liseleri ise Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlıdır. Bu fark nedeni ile Güzel Sanatlar Lisesi öğrencileri Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından tanılanmadıklarından “özel yetenekli” olarak ifade edilmemektedirler. BİLSEM öğrencileri henüz ilkökul 1. 2. ve 3. Sınıf düzeyinde iken tanılanmakta ve lise eğitimini bitirinceye kadar BİLSEM'lerde eğitim almaktayken, Güzel Sanatlar Lisesi öğrencileri sadece lise dönemi boyunca eğitim almaktadırlar.

BİLSEM’ler öğrenci tanılama ve verilen eğitim bağlamında temelde üç alandan oluşmaktadır. Genel Zihinsel Yetenek Alanı, Müzik ve Resim alanları. Bu araştırmanın konusu olan BİLSEM Resim Alanının 2017-2018 Eğitim Öğretim Yılında her ÖYG dönemi için kazanımlar ve örnek uygulamaların olduğu taslak bir etkinlik kitabı dışında bir öğretim programı bulunmamaktadır. Bu etkinlik kitabının kullanımı zorunlu olmamakla beraber BİLSEM öğretmenleri tarafından öğrencinin ilgi, yetenek ve hazır bulunuşluğuna göre farklılaştırılarak eğitim öğretim programı olarak kullanılmaktadır.

BİLSEM’lerde öğrencilere verilecek öğretim programlarının hazırlanması öğretmenin tasarrufunda esnek bir yapıya sahiptir. Bu durum hazır olan programları uygulama alışkanlığı olan öğretmenler için bir dezavantaj olmakla beraber. Yeniliklere açık, kendini geliştiren ve araştırmacı bir ruha sahip öğretmenler ve özellikleri noktasında akranlarından ayrılan öğrenciler için bir avantaj olarak kısıtlamaları ortadan kaldırmaktadır. Öğretmenler, bireyselleştirilmiş hızlandırılmış ve zenginleştirilmiş eğitim programlarının uygulandığı BİLSEM’lerde kendi araştırma, alan ve mesleki tecrübelerine göre öğretim programlarını hazırlamaktadırlar. Bu da her öğretmenin bir araştırmacı gibi düşünüp, hareket etmesi, eğitim sürecini yönetmesi ve bu doğrultuda içerikler üretmesini gerektirmektedir (Sayın, 2012).

BİLSEM’lerde eğitim gören öğrencilere yönelik kayıtlı oldukları örgün eğitim kurumlarındaki gibi gördükleri dersler bağlamında herhangi bir sınav yapılmamaktadır. Yine örgün eğitim kurumlarında notla değerlendirilen ders için performans ve proje görevleri gibi değerlendirme yapılmamaktadır. Bunun yerine BİLSEM öğretmenleri dersine girdikleri öğrencilerine e-bilsem modülünde her öğrenci için ayrı ayrı “Rehberlik İşlemleri” ile “BYF Yönlendirme Sonuçları” formlarını doldururlar. Resim alanı için ise sadece “Rehberlik İşlemleri” formları doldurulmaktadır. Bunun yanında BİLSEM’lerde resim alanında verilen sanat eğitimine ilişkin veli görüşlerinden elde edilecek geri dönütlerin de önem arz ettiği söylenebilir. Mevcut çalışmada velilerden elde edilen geri dönütler ile BİLSEM’lerde verilen resim alanındaki sanat eğitiminin çok yönlü değerlendirilmesi sayesinde ilgili alan yazına, uygulama sürecine ve ileride bu alanda yapılacak güncel çalışmalara katkılar sunacağı düşünülmektedir.

1.3. Araştırmanın Problemi

Araştırmanın problemi, “Bilim ve Sanat Merkezlerindeki Resim Yetenek Alanı Öğrencilerinin Gördükleri Sanat Eğitimiyle İlgili Veli Görüşleri ne yöndedir?” Şeklinde belirlenmiştir. Bu doğrultuda verilen sanat eğitimine ilişkin veli görüşlerinin belirlenmesi için aşağıdaki sorular oluşturulmuştur:

Soru 1) BİLSEM’de ne tür bir sanat eğitimi verildiğiyle ilgili bilginiz var mı? Resim öğretmenleriyle bu konuda herhangi bir görüşme yaptınız mı?

Soru 2) Çocuğunuz BİLSEM resim bireysel değerlendirme sınavına girmeden önce BİLSEM ve sınavları ile ilgili bilginiz var mıydı?

Soru 3) Çocuğunuz BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra, kendi (okulundaki) resim öğretmenlerinden olumlu bir geri dönüş oldu mu?

Soru 4) Çocuğunuz BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra sanatsal konulara ya da etkinliklere karşı ilgisinde bir farklılık gözlemlediniz mi?

Soru 5) Çocuğunuzda BİLSEM resim eğitimine başladıktan sonra yaratıcılık, özgün düşünme gibi konularda bir farklılık gördünüz mü? Açıklayınız.

Soru 6) Çocuğunuz BİLSEM sınavlarına sınıf öğretmeni tarafından mı yönlendirildi? Sizin de böyle bir beklentiniz var mıydı? Çocuğunuzun yeteneğini fark ediyor muydunuz? Açıklayınız.

Soru 7) Çocuğunuzda BİLSEM eğitimlerinden sonra kitle iletişim araçlarında sanatla ilgili yayınları takip etmede bir değişiklik olduğunu düşünüyor musunuz? Olduysa ne tür değişiklikler oldu? Açıklayınız.

Soru 8) BİLSEM’de ki sanat eğitimini yeterli görüyor musunuz? Olumlu ya da olumsuz cevabınızı örneklerle açıklayabilir misiniz?

Olumlu görüşleriniz:

Olumsuz görüşleriniz:

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Bilim ve Sanat Merkezlerindeki resim yetenek alanı öğrencilerinin gördükleri sanat eğitimiyle ilgili veli görüşlerinin incelenmesidir.

1.5. Araştırmanın Önemi

Günümüzde dünyada ve Türkiye’de özel yetenekli bireylerin tanınması ve eğitimi büyük önem arz etmektedir. Bu bireylerin doğru olarak tanınması ve bireysel farklılıklarına bağlı olarak eğitim alması ülkenin bilim, sanat ve teknolojiye gelişmesi noktasında stratejik bir öneme sahiptir.

Ulusal ve uluslararası alanyazın incelendiğinde özel yetenekli bireylerle ilgili birçok çalışma yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmaların bazıları deneysel, bazıları durum çalışması bazıları da öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi vb. şeklindedir. Bu çalışmalarda çalışma grubu genel zihinsel yetenek alanı, müzik yetenek alanı ve resim yetenek alanı öğrencilerine yönelik ayrı ayrı olabildiği gibi kimi çalışmalarda da alan ayrımı gözetmeksizin tüm öğrencilerin genelini kapsayan araştırmalar mevcuttur.

Resim alanı öğrenci velilerinin sanat eğitimine ilişkin görüşlerinin incelendiği bu araştırmada elde edilen sonuçların BİLSEM’lerde verilen sanat eğitiminin gelişimine yönelik katkı sağlaması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

1.6. Varsayımlar / Sayıtlar

1. Bu araştırma için geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan araştırma sorularının gerekli ve geçerli verileri toplamada yeterli olduğu varsayılmıştır.
2. Görüşme formunda ifade edilen cevapların samimi ve doğru olduğu kabul edilmiştir.

1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılıkları aşağıda sıralanmıştır:

1. Araştırma, 2022–2023 eğitim–öğretim yılında Adıyaman ili genelinde Bilim ve Sanat Merkezlerinde Resim alanında eğitim gören öğrenci velileri ile sınırlıdır.
2. Araştırmada elde edilen veriler araştırmada kullanılan veri toplama araçları ile sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Bilim ve Sanat Merkezi. Özel yetenekli öğrencilerin örgün eğitimde devam ettikleri okullarının eğitim öğretim saatlerinin dışında, tanılanan yetenekleri doğrultusunda eğitim gördükleri Millî Eğitim Bakanlığının Özel Eğitim ve Danışma Hizmetleri Başkanlığına bağlı özel eğitim kurumudur.

Özel Yetenekli Öğrenci. Tanılandığı alana bağlı olarak akranlarına oranla yüksek düzeyde performans gösterdiği uzmanlar tarafından belirlenen öğrencidir.

BÖLÜM II

2. KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırma konusu ile ilgili kuramsal çerçeveye yer verilmiş, konu kapsamında yapılan araştırmalar incelenmiştir.

2.1.Özel Yetenek ile İlgili Tanımlar ve Görüşler

Yetenek kavramı kişinin yaşadığı toplum ve yaşadığı zaman dilimine göre farklı şekillerde ifadesini bulmuştur. İnsanoğlunun bilgi, teknoloji ve medeniyeti geliştikçe özel yetenekli bireylere olan bakış açısı da değişmiştir. İlkel bir toplumda iyi bir avcı, iyi bir savaşçı özel yetenekli bir birey olarak görülmekteydi. Günümüzde ise yapılan bilimsel çalışmalar özel yetenekli bir birey ile ilgili çok daha farklı bir perspektife doğru evirildiğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda yeteneğe olan bakış açısı ve yeteneği tanımlama biçiminin toplumların ihtiyaç ve beklentilerine göre değiştiğini söyleyebiliriz.

Sanayi toplumu ile beraber ortaya çıkan kalifiye eleman ihtiyacının eğitimin topluma yayılmasına neden olduğu bilinen bir durumdur. 20 yüzyıl ile birlikte Büyük bir sıçrama dönemine giren bilimsel teknolojik gelişmeler ve nihayetinde dijitalleşen Dünya Neredeyse her meslek alanında ciddi eğitimler almış profesyonel bireylere olan ihtiyacı da aynı nispette artırmıştır. Bu noktada özel yetenekli bireylere duyulan ihtiyaç her devlet için birinci derecede stratejik bir önem olarak ortaya çıkmıştır. Özel yetenek ile ilgili yapılan çalışmaların da 1960'lı yıllardan sonra ciddi anlamda ivme kazanması bu durumu destekler niteliktedir.

1960 yılından sonra dünyadaki birçok ülke tarafından özel yeteneklilerin eğitimi önem kazanmış ve çalışmalar hızlandırmıştır bu konuda Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada özel yeteneklilerle ilgili çalışmalarıyla öne çıkmışlardır. (Akarsu, 2001)

Bu bağlamda zekâ kavramıyla ilgili olarak bazı araştırmacıların tanımlarına bakmakta yarar vardır. Zekâ kavramının nasıl anlaşılması gerektiği noktasında araştırmacıların

birbirlerinden farklı unsurları ön plana çıkardıklarını görmekteyiz. Araştırmacılar, bireyin çevreye uyumu, akademik performans, ortaya çıkarılan ürün gibi farklı unsurları zekânın derecesinin en önemli göstergesi olarak kabul etmiştir.

Jean Piaget zekâyı İnsanın çevresine uyum sağlayabilmesi olarak görür. Howard Gardner ise zekâ kavramını toplumlara faydalı ürünler yaratma ya da problem çözme yeteneği olarak görür. Ayrıca Gardner zekanın birçok farklı türü olduğunu da söylemektedir. Alfred Binet zekâ testini ilk geliştiren psikologdur. Binet göre zekâ; yönetmek, uyarlamak ve hükmetmek üzere üç unsurdan oluşur. Yönetim neyin nasıl yapılması gerektiğini, uyarlama, herhangi bir iş yaparken gereken teknik ve stratejiyi, hükmetme ise, kişinin otokontrol ve özeleştirme yönünü ifade eder. Edward Thorndike'e göre ise zekâ; doğuştan gelen ve sonradan kazanılan bilişsel becerilerin toplamıdır (Dağlıoğlu, 1995).

2.2.Zekâ ve Özel Yetenek Kavramları

Millî Eğitim Bakanlığında daha çok “özel yetenekli” tabiri kullanılırken, akademik belge ve yayınlarda “üstün zekâlı” ya da “üstün yetenekli” tabirlerini de görmekteyiz. Bu çalışmada bu kavramların sadece bir tanesi tercih edilmeyip yer yer farklı şekilde kullanılmıştır.

Tablo 1

Dünya Sağlık Örgütü'nün, Zekâ Bölümü (ZB) Değerleri

Derin zekâ geriliği	0-20
Ağır zekâ geriliği	21-35
Orta derece zekâ geriliği	36-49
Hafif derece zekâ geriliği	50-69
Sınır zekâ	70-79
Donuk zekâ	80-89
Ortalama zekâ	90-109
Parlak zekâ	110-119
Üstün zekâ	120-129
Çok üstün zekâ	130-...

(Akt. Dağlıoğlu, 2002).

Zekâ testlerinden alınan puanlardan hangi aralığın üstün zekâ olarak kabul edileceği araştırmacının yorum ve amacına bağlı olarak değişmekle beraber Dünya Sağlık Örgütü'nün tavsiye ettiği aralık 130 IQ ve üstü değerlerdir (Uzun, 2004).

Burada önemli bir noktaya değinmekte yarar vardır. Parlak zekaya sahip çocuk ile üstün zekalı çocuk çoğu zaman birbiri ile karışırılır. Ancak bu çocuklar birbirlerinden çok farklıdırlar. Üstün zekalı çocuklar bazen daha alt seviye zekâ grupları ile de karışırılmaktadırlar. Normal örgün eğitim sisteminde kimi zaman yanlış yorumlanan üstün zekalı çocuklar, zaman ile eğitim hayatından kopmakta, potansiyelleri geliştirilip orta çıkarılmadığından kaybolup gitmektedirler. Bu noktada üstün zekalı çocukların öncelikle tanılanıp destek eğitimi görmeleri önem kazanmaktadır.

Maryland üstün Zekâlı ve Yetenekliler Konseyinden (Maryland Council for Gifted & Talented) Janet Szabos Robbins Üstün zekalı birey ile parlak zekaya sahip birey ayırt edebileceğimiz özellikleri şöyle sıralamaktadır (education.com, 2012).

Üstün zekalı birey

Cevapları bilir

İlgilidir

İyi fikirleri sahiptir

Azimlidir

Hızlı öğrenir

Akranlarından hoşlanır

Anlamı yakalar

Ödevlerini tam yapar

Bir deseni doğru olarak kopyalar

Okulda bulunmayı sever

Bilgileri emer

Teknikte iyidir

Doğru, ardıl bir sonuçtan hoşlanır

Uyanık, dikkatlidir

Öğrendiğiyle tatmin olur

Parlak zekalı birey

Cevapları sorgular

Çok meraklıdır

Kulağa saçma gelen çılgın düşüncelere sahiptir

Az çalışır ama sınavlarda başarılıdır

Zaten biliyordur

Yetişkinleri tercih eder

Varsayımlar ortaya atar

Yeni proje girişimlerinde bulunur.

Orijinal desen yaratır

Öğrenmeyi sever

Bilgilerle oynar

Yeni yaklaşımlar geliştirir

Karmaşıklığa karşı açlığı vardır

Keskin gözlemcidir

Çokça öz eleştiri yapar

2.3. Dünyada Özel Yetenekli Bireylerin Eğitiminin Tarihsel Gelişimi

Üstün yeteneklilerin tanınması ve eğitimine bazı ülkeler son derece önem vermektedir. Bu konuda ilk sayılabilecek çalışmalar XX yüzyılın ortalarında yapılan denemelerle ABD ve Almanya'da başlamıştır. Ancak günümüzde hem kuramsal hem de uygulamada üstün yetenekliler eğitiminin en çok tartışıldığı, ülkeler ABD ve Kanada'dır (Kemahlı, 2017).

Üstün yeteneklilerle ilgili olarak İsveç Norveç ve Danimarka gibi bazı ülkelerde daha az çalışma görülmektedir. Bu ülkelerde üstün yeteneklilerle ilgili ayrı okullar, kurum ve kuruluşlar yoktur. Bunun nedeni farklı eğitim ihtiyacı olan üstün yeteneklilerin farklılaştırılmış, zenginleştirilmiş ve hızlandırılmış eğitim ihtiyacının genel yaygın ve örgün eğitim içinde verilebilmesidir (Akarsu, 2001).

ABD, Sovyet Rusya, Çin ve İsrail'de üstün/özel zekâ testler geliştirilip, büyük toplumsal taramalar yapılmıştır. Üstün/özel yeteneklilerin eğitimi bir devlet politikası haline getirilip, özel okul ve üniversiteler açılmıştır (Durum Tespit Komisyonu Ön Raporu, 2004, 46).

İtalya, İspanya, gibi bazı ülkeler de ise bu konularda çalışmalar yok denecek kadar azdır (Freeman, 1992 Akt: Akarsu, 2001).

1990 öncesinde Doğu Avrupa ülkeleri Sovyet Rusya'sının etkisindeydi. Bu nedenle Rusya'da ki gibi özellikle pozitif bilimler alanında üstün yetenekliler için eğitim kurumları mevcuttu, ayrıca güzel sanatlar ve spor alanlarında da farklı yaş gruplarının özel bir eğitim aldığı okullar da bulunmaktaydı. Günümüzde de bu kurumlar eğitim hizmeti vermektedirler (Akarsu, 2001).

2.4. Türkiye'de Özel Yetenekli Bireylerin Eğitiminin Tarihsel Gelişimi

Ülkeler açısından, önemli bir stratejik değere sahip olan özel yetenekli çocukların eğitimi noktasında Türkiye'nin bu noktada hatırı sayılır tarihsel bir mirasa sahip olduğu söylenebilir (Şahin, 2020). Bu tarihsel sürece baktığımızda özel yeteneklilerin eğitimi ile yakından ilgili olan kanunları/yasaları aşağıdaki gibi özetleyebiliriz:

1876 Anayasası Kanun-i Esasi

1924 Teşkilat-ı Esasiye Kanunu

1929 yılı 1416 Sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun

1942 yılı 4274 Sayılı Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilat Kanunu
 1948 yılı 5245 Sayılı Kanun'la İdil Biret ve Suna Kan'ın hakkında Kanun
 1956 yılı 6660 Sayılı Güzel Sanatlarda Fevkalade İstidat Gösteren Çocukların Devlet Tarafından Yetiştirilmesi Hakkında Kanun
 1961 Anayasası, 1973 yılı 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu
 1982 Anayasası, 1995 yılı Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi
 1997 yılı 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
 2018 Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği
 2020 Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği
 2001 Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi (ilk yayımlanan yönerge)
 2022 Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi (son güncel yönerge)
 Türkiye'deki üstün/özel yeteneklilerin eğitimine yönelik tarihsel gelişim incelendiğinde, süreci cumhuriyet dönemi öncesi ve sonrası olarak sınıflandırmak mümkündür (Yakut Özek, 2021).

2.4.1. Cumhuriyet Dönemi Öncesi Özel/Üstün Yetenekliler Eğitimi

Cumhuriyet öncesi dönemde özel yeteneklilerin eğitimi noktasında sadece Türkiye coğrafyasında değil aynı zamanda dünyada da bir ilk olmaları yönüyle Enderûn Mektepleri son derece önemlidirler (Kurtdaş, 2012). Dünya üzerinde üç kıtaya yayılan ve 600 yıl hüküm süren Osmanlı Devleti'nin büyümesi ve gelişmesinde Enderun Mekteplerinin yeri önemlidir. Enderûn kelimesinin sözlük anlamı bir şeyin iç tarafı demektir. Enderûn-u Hümayûn ise saray müstahdimini yetiştirmek için kurulan teşkilatı ifade eder (Devellioglu, 1995).

II. Murat tarafından kurulan Enderun Mektepleri Fatih Sultan Mehmet tarafından geliştirilmiştir (Işık ve Güneş, 2017). Temel olarak Gayr-ı Müslüm ailelerden küçük yaşta alınan özel yetenekli çocukların, nitelikli devlet adamları ya da becerikli askerler olarak yetiştirilmesi amacıyla kurulmuş eğitim kurumlarıdır (Akyüz, 2004).

Bu noktada Enderun Mekteplerinin, eğitim alan öğrencilerin seçimi ve verilen eğitimin niteliği/niceliği noktasında klasik medreselerden farklılık gösterdiğini ifade edebiliriz.

2.4.2. Cumhuriyet Dönemi Özel/Üstün Yetenekliler Eğitimi

Cumhuriyetin kuruluşundan sonra, 1956 yılında çıkarılan 6660 sayılı kanun, 1960 yılında özel sınıflar ve türdeş yetenek sınıfları ile 1964 yılındaki Ankara Fen Lisesinin açılışına kadar özel yeteneklilerin eğitimine yönelik herhangi bir çalışma görülmemektedir (Yıldız, 2010). Cumhuriyet sonrası dönemde özel yeteneklilerle ilişkilendirilebilecek yasal düzenlemeler ve uygulamalardan öne çıkanlar aşağıda maddeler halinde sıralanmaktadır.

1929 yılında 1416 sayılı kanun “Ecnebi memleketlere gönderilecek talebeler hakkında kanun” yeni kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti’nde kalkınma, muasır medeniyetler seviyesine gelmek birinci derecede önemli bir devlet politikasıydı. Bu amaçla yetenekli öğrencilerin yurt dışına gönderilip modern bir eğitim alması ve böylece batının teknolojik, bilimsel ve sanatsal gelişmişliğinin ülkeye transfer edilmesi hedeflenmişti. Bu kanun günümüzde de devam etmektedir. Bu kanunun 1943 yılında 4489 sayılı yasayla kapsamı genişletilmiştir (Işık ve Güneş, 2017). Bu kanun özel yeteneklilerin eğitimi noktasında direk olmasa da dolaylı olarak katkı sağlamıştır. Bu kanun kapsamında 1929 yılından 1966 yılına kadar yaklaşık 500 öğrenci yurt dışında eğitim olanaklarından yararlanmıştı (Yakut Özek, 2021).

1940 yılında 3803 sayılı kanunla açılan “Köy Enstitüleri” Ülke kalkınmasını köylerden başlatmayı hedefleyen Köy Enstitüleri, diğer öğrencilere göre daha yetenekli olan öğrencilerin yetenekleri doğrultusunda eğitilmelerini amaçlayan bir uygulamadır. Bu enstitülerde amaç yetenek ve bilgiyi ürüne dönüştürmektir. Bu enstitülerin temel amacı ülkenin yeniden yapılanmasını sağlamak, cumhuriyeti ve devrimlerini geliştirmek ve korumak. (Baykoç Dönmez, 2011). Köy Enstitüleri uygulamasına 1950’de son verilmiştir.

1948 yılı 5245 sayılı “İdil Biret Suna Kan Yasası” Harika Çocuklar Kanunu olarak bilinen bu yasa kapsamında İdil Biret ve Suna Kan, yetenekli oldukları müzik alanında eğitim görmek üzere Fransa’ya gönderilmişlerdir. 1956 yılı 6660 sayılı “*Müzik ve Plastik Sanatlarda Olağanüstü Yetenek Gösteren Çocuklar Hakkında Kanun*” ile genişletilmiş olan bu yasa kapsamında, müzik ve resim alanında olağanüstü yetenekli çocukların yurt dışı ve yurt içi eğitimlerini karşılayan bir nitelik kazanmıştır. Toplamda

22 öğrencinin istifade ettiği ve halen yürürlükte olan bu kanun şu an için işlevsiz durumdadır. (Yakut Özek, 2021).

1991-Yeni Ufuklar Koleji: 1991-1992 Eğitim Öğretim yılında açılan Yeni Ufuklar Koleji özel yetenekliler alanında eğitim veren bir okuldur. Ancak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından özel eğitim kurumu statüsü verilmemiştir. Yeni Ufuklar Koleji 2-6 Ağustos 1999'da Dünya Üstün Yetenekliler Konseyinin (WCGTC) "Yeni Bin Yıla Meydan Okuma" isimli 13. Dünya Konferansına ev sahipliği yapmıştır (Akarsu 2001).

1993-Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Eğitim Vakfı (TÜYÇEV): TÜYÇEV Vakfı'nın amacı üstün zekalı çocukların doğumlarından eğitim hayatlarının sonuna kadar hem aile hem de okullarında ki eğitim ve gelişme ortamlarına destek olmaktır. Bu doğrultuda eğitimlerin zenginleştirilmesi, okul, sosyal ve kültürel çalışma ortamlarının oluşturulması önemli hedeflerdendir.

2002-Beyazıt İlköğretim Okulu: Beyazıt İlköğretim Okulu, 30.06.2002 Tarihinde T.C. Millî Eğitim Bakanlığı ile İstanbul Üniversitesi arasında imzalanan protokol ile açılmıştır. Bu protokol ile 2002-2003 eğitim öğretim yılından özel yetenekli bireylere eğitim veren Türkiye'deki tek İlköğretim kurumu olma vasfını almıştır. Ancak 2013 yılında Millî Eğitim Bakanlığının kararı Hasan "Üstün Zekâlıların Eğitimi" projesi kaldırılmıştır (beyazitfordotosanilkokulu.meb.k12.tr. 2020).

Doğa Koleji Üstün Zekâlılar İlköğretim Okulu: Türkiye'de bu alanda açılan okullar içinde Üstün Zekâlılar ifadesinin kullanıldığı tek okuldur. Okula öğrenci alımı noktasında öğrencilere WISC-R testi uygulanmaktadır. Yeterli puanı alan öğrenci ayrıca mülakata da alınır. Bu iki aşamadan geçen aday okula yerleştirilir. Bu okulda sınav odaklı bir eğitim yerine proje tabanlı, uygulamaya dönük zenginleştirilmiş, hızlandırılmış bir eğitim programı uygulanır. Başvurular (<https://dogakoleji.k12.tr/basvurular/ustun-basvuru/>) bağlantısı üzerinden yapılabilmektedir (Yıldız, 2010).

TEV İnanç Türkeş Özel Lisesi: TEVİTÖL, 1993 yılında Merhume İnanç Türkeş'in anısını yaşatmak için Merhum Sezai Türkeş tarafından kurulmuştur. Okul mali sıkıntılar nedeniyle Türk Eğitim Vakfı [TEV] tarafından 2001 yılında devralınmış ve Türk Eğitim Vakfı İnanç Türkeş Özel Lisesi [TEVİTÖL] adıyla eğitim-öğretim hizmetine

devam etmektedir. Bu okulda Anadolu Lisesi müfredatı uygulanmakta ve eğitim yabancı dilde verilmektedir. Üstün yetenekli ve maddi durumu yetersiz öğrencilere eğitim veren okul 2003-2004 eğitim öğretim yılından itibaren gerekli kriterlere sahip olan ücretli öğrenciler de kabul etmeye başlamıştır.

Güzel Sanatlar Liseleri: Milli Bakanlığın 20.8.1999 tarih ve 23792 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan yönetmelikle açılmıştır. Önceleri Millî Eğitim Bakanlığının Orta Öğretim Genel Müdürlüğüne Bağlı olan Güzel Sanatlar Liseleri 2018 yılında Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne Bağlandı. Resim ve Müzik alanında akranlarına oranla üstün yetenekli olan öğrencilerin özel yetenek sınavları ile alındığı bu liseler diğer Anadolu liseleri gibi 4 yıl eğitim vermektedir. Güzel Sanatlar liseleri gündüz, karma ve yatılı eğitim veren devlet kurumlarıdır. Bu okulların temel amacı Güzel sanatlar alanında yetenekli öğrencilerin bu doğrultuda eğitim almaları ve yine bu minvalde yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını sağlamaktır. Bu okullarda her bir alanda açılacak şube sayısı 2'yi, şubelerdeki öğrenci sayıları da 30'u geçemez.

Fen Liseleri: İlk Fen Lisesi 1961 yılının VII. Milli eğitim kararları doğrultusunda özel yetenekli öğrencilerin eğitimleri amacıyla 1964 yılında Ankara'da kurulmuştur. Kurulması aşamasında Ford Vakfı ile M.E.B. arasında imzalanan bir protokolle Ford Vakfının maddi desteği sağlanmıştır. O dönemde ülkenin gereksinim duyduğu bilim insanlarını yetiştirmek amacıyla kurulan Fen Liseleri daha çok fen ve matematik ağırlıklı bir eğitim vermektedir. Fen Liseleri yatılı, karma ve gündüz eğitim veren devlet kurumlarıdır. Kuruluşundan 4 yıl sonra Ford Vakfı maddi desteğini çekmiştir. Daha sonraki yıllarda ülke genelinde yaygınlaşan Fen Liseleri, kadrolarının oluşturulması, öğrencilerin seçimi, donanım eksiklikleri ve eğitim programlarındaki değişimlerle üstün yetenekli öğrencilerin bilim insanı ve araştırmacı olarak yetiştirilmesi hedefinden uzaklaşmış, özel yetenekli bireylere eğitim veren bir kurum olma vasfını tartışmalı hale getirmiştir (Akkanat, 1999).

ARGEM: Türkiye'de en kapsamlı üstün yetenekliler eğitimi veren BİLSEM'ler yarı zamanlı bir eğitim vermektedir. Öğrenciler kendi okullarında eğitime devam ederken normal örgün eğitim saatleri dışında BİLSEM'lerden yararlanmaktalar. Bu yarı zamanlı eğitim haliyle devam ve eğitimin niteliği konusunda sıkıntılar, güçlükler yaratmaktadır. Bu problemi aşmak amacıyla 2017'de İstanbul'da Araştırma Geliştirme Eğitim ve

Uygulama Merkezi (ARGEM) açılmıştır (istanbul.meb.gov.tr, 2019). Öğrencilerini BİLSEM öğrencileri arasından seçen ARGEM'ler IQ'sü 150 ve üstü olan çocuklara eğitim vermektedir. Öğrencilerin seçimi özel davet usulü ile yapılmaktadır. Belli bir süre kampa alınan öğrenciler, tarama ve bazı uygulamamalar sonucunda başarılı oldukları takdirde ARGEM'lere kayıt hakkı kazanmış olurlar. Eğitimler farklılaştırılmış, zenginleştirilmiş ve hızlandırılmış eğitim programları ile yapılmaktadır. Bir anlamda modern Enderun Mektepleri olarak tanımlanabilecek olan bu kurumlar, öğretmen ve yönetici seçimi, öğretmen ve yöneticilerin özlük hakları, uygulanan programların Talim Terbiye Kurulu'ndan onay almadığı gibi nedenlerle eleştirilmektedir (Yakut Özek, 2021).

2.5. Bireysel Değerlendirme Uygulama Sürecinde Kullanılan Testler

BİLSEM'lerin açıldığı zamandan günümüze kadar birçok farklı bireysel değerlendirme zekâ testleri kullanılmıştır. Bunlardan bahsetmek gerekirse: WISC-R, testi 1974'te ABD'de kullanılmaya başlamıştır Türkiye'de ise ilk kez 1984'te uyarlama çalışmaları yapılmıştır. WISC-R testi 2003'de ABD'de güncellenip WISC-4 olarak adlandırılmıştır. Bu güncellemeyle yeni beceri alanları kazanan WISC-R 4, 2013'te Türkiye'ye uyarlanarak uygulanmaya başlamıştır. Wechsler Zekâ Testi (WNV) 2015 yılında Türkiye'ye uyarlanarak 2, 3 ve 4. Sınıflar için kullanılmıştır. 2016 yılında Kaufman Kısa Zekâ Testi (Kbit 2) 1 ve 2. sınıflar için, WNV 3 ve 4. Sınıflar için kullanılmıştır. 2017 yılında Uğur Sak ve çalışma arkadaşları tarafından geliştirilen ASIS, 1 ve 2. Sınıflar için, WNV ise 3. Sınıflar için kullanılmıştır. 2017'den sonra bu ölçekler kullanılmaya devam etmektedir.

BİLSEM'in öğrenci tanılama sürecinde en önemli aşamalardan biri olan öğrenci tanılama sistemi bu noktada her geçen gün geliştirilmektedir. Ancak buna rağmen hala bazı sorunlarla karşılaşılmaktadır. Kurnaz ve Ekici (2020) yaptığı araştırmaya göre tanılama sürecinde oldukça kapsamlı ölçüm yaptığı için başarılı bulunan WISC-R IV zekâ testi, güvenilirliğini ve geçerliliğini herkesin ulaşabildiği bir test haline geldiği için kaybetmiş durumdadır. Daha sonraki yıllarda WISC-R IV zekâ testi yerine kullanılan WNV ise daha az alt kapsam ölçtüğü için yetersiz bulunmaktadır. ASIS zekâ testi ise halen geliştirilmeye devam etmektedir. Bu noktada üstün yetenekli öğrencilerin tanılmasının yapılacağı kapsamlı bir ölçeğin geliştirilmesi ihtiyacı devam etmektedir.

2.6. Devlet Politikasında Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi

2.6.1. Millî Eğitim Bakanlığı 2013-2017 Özel Yetenekli Bireyler Strateji ve Uygulama Eylem Planı

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi ile ilgili hazırlanan eylem planında stratejik anlamda temel üç amaç ve bunlara bağlı hedefler belirlenmiştir.

1. *‘Eğitim modelleri ile ilgili stratejik amaçlar/hedefler’* Üstün yetenekli bireylerin belirlenmesinde milli standart ölçme araçlarının geliştirilmesi, üstün yetenekli öğrencilerin okulöncesi dönemden yüksek öğretime kadar keşfedilmesi için eğitim ortamlarının geliştirilmesi ve üstün yetenekli bir birey tanılandıktan sonra bireysel yeteneklerini geliştirecek imkanların sağlandığı destek eğitimlerinin verilmesi vurgulanmaktadır.

2. *‘İnsan kaynakları ile ilgili stratejik amaçlar/hedefler.’* Üstün yetenekli birey eğitimi konusunda yönetici, öğretmen, aile gibi tüm paydaşların bilgi ve farkındalıklarının geliştirilmesi hedeflenmektedir. İnsan kaynakları ile ilgili stratejik amaç ve hedeflerden bir diğeri de üstün yetenekli bireyin eğitimi ile ilgili üniversitelerle iş birliği yapmaktır. Bu kapsamda: tezli/tezsiz yüksek lisans programlarının açılması ve katılımın sağlanması, akademisyen ve öğretmenlerin eğitim için yurt dışına gönderilmesi, üstün yetenekli bireylerin eğitimi ile ilgili programların açılması gibi hedefler belirtilmektedir.

3. *‘Yaygınlaştıra bilirlilik ve sürdürülebilirlik’* Üstün yetenekli çocukların tanılanması ve uygun eğitim ortamlarının oluşturulması tüm dünyada olduğu gibi bizim ülkemizde de stratejik bir hedef haline geldiği söylenebilir. Bu noktada üstün yetenekli bireylerin eğitiminde niteliğin artırılması, standartların oluşturulması, eğitimlerin zenginleştirilip teknolojik ortamların sağlanması, toplumsal ve kurumsal farkındalığın artırılması, eğitim-öğretim modellerinin geliştirilmesi hedefler arasındadır. Bir diğeri nokta ise üstün yetenekli çocukların eğitimlerini tamamladıktan sonra hayat boyu izlenmesi de hedefler arasında belirtilmektedir (orgm.meb.gov.tr. 2013).

MEB’in Özel Yetenekli Bireyler Strateji ve Uygulama Eylem Planının da okul öncesinden yüksek öğretime kadar mevcut durum ortaya konmuş, gelecekte alternatif

modellerin ne olabileceği konusunda önerilerde bulunulmuştur. Bu eylem planında BİLSEM'ler önemli bir yer almaktadır. Üstün yeteneklilerin eğitiminde her kademedeki vurgulanan BİLSEM'lerin eğitimlerinin standartlaşması, mezun izleme gibi noktalarda önemli bir yol kat ettiği görülmektedir

2.6.2. Vizyon 2023 Belgesi'nde Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi

2018 yılında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan "Vizyon 2023" belgesinde 18 temel alan belirlenmiştir. Bu alanlardan biri de üstün yetenekli öğrencilere yönelik "özel yetenek" bölümüdür. Bu alanda üç hedef belirlenmiştir. Bu hedefler: birincisi Özel yetenekli öğrencilere yönelik kurumsal yapı ve süreçlerin iyileştirilmesi. İkincisi özel yetenekli bireylerin tanınması ve değerlendirilmesi sürecinde araçlarının daha verimli bir seviyeye ulaştırılmasıdır. Üçüncüsü özel yetenekli bireylere yönelik öğrenme ortamları, ders yapıları ve materyallerinin geliştirilmesidir. Bu hedefler ile gerçekleştirilmek istenen eylemlerden birkaçı aşağıdaki gibidir.

'Özel yetenekli bireylerin eğitimi için örgün ve yaygın eğitimi kapsayan müfredat çalışmaları başlatılacaktır.'

'Öğretim kademelerinde özel yetenekli bireylere yönelik seçmeli ders stratejisi geliştirilecektir.'

'Çocukların öğretim etkinliklerinde ortaya koydukları özel yetenek özelliği taşıyan ürünlerini, kanıta dayalı olarak belirlemede öğretmenler için destek birimi oluşturulacaktır.'

'Bilim Sanat Merkezlerini (BİLSEM) yeniden yapılandırılarak tüm okullardaki tasarım-beceri atölyeleriyle ilişkilendirilecektir.' (gmka.gov.tr. 2018).

Üstün yeteneklilerin eğitimi noktasında günümüz Türkiye'sinde BİLSEM'ler en kapsamlı kurumlardır. Yaygınlaştırma ve sürdürülebilirlik noktasında BİLSEM'ler önemli bir yol kat etmişlerdir.

2.7. Bilim Sanat Merkezleri

Türkiye'de özel yetenekli bireyler için en kapsamlı eğitim modeli Bilim ve Sanat Merkezleri'dir. Bu merkezler, İlkokul, Ortaokul ve Lise çağındaki özel yetenekli

bireylerin (Genel Zihinsel Yetenek, Resim ve Müzik) alanlarında, kendi okullarının resmi ders günü ve saatleri dışındaki zamanlarda (hafta içi akşam ve hafta sonu) destek eğitimi veren, bireysel yeteneklerini fark etmelerini ve potansiyellerini geliştirerek en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak amacıyla açılmış, özel eğitim kurumlarıdır (Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi, 2022).

1993 yılında Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından “İlköğretim Çağı Özel Yetenekli Öğrencileri Geliştirme Projesi” başlatılmıştır. Sonraki dönemlerde Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı’nın 25.10.2001 tarihli 012648 sayılı kararıyla Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi yürürlüğe konuldu. Ülkemizde ilk açılan BİLSEM 45 öğrenci ile eğitim ve öğretime başlayan Ankara Yasemin Karakaya Bilim ve Sanat Merkezi’dir.

2.7.1. Rakamlarla BİLSEM’ler

2023 yılı itibarı ile Türkiye’de 81 İilde 355 Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) hizmet vermektedir (orgm.meb.gov.tr. 2022a).

Tablo 2 *BİLSEM’lerde Öğrenim Düzeyine Göre Öğrenci Sayıları*

	İlkokul	Ortaokul	Lise	TOPLAM
Öğrenci Sayısı	12.579	43.954	10.842	67.375

Tablo 3 *Yetenek Alanlarına Göre Türkiye Geneli Atölye Sayıları*

	Genel Yetenek	Resim	Müzik	TOPLAM
Atölye Sayısı	554	232	183	969

Tablo 4 *BİLSEM’lerde Türk Patent Kurumuna Yapılan Başvuru ve Alınan Tescil Sayıları*

	Patent	Faydalı Model	Tasarım	Marka	TOPLAM
Başvuru Sayısı	184	394	2.063	16	2.657
Tescil Sayısı	13	39	1.245	8	1.305

24 Şubat 2022 tarihinde Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer’in Milli Eğitim Bakanlığının internet sitesinde yer alan bir açıklaması:

'Bakanlık olarak özel yetenekli öğrencilerimizin yeteneklerini geliştirebilmeleri için farklı eğitim programları uygulayarak destek sağladığımız BİLSEM'lerin altyapı ve imkânlarını sürekli iyileştiriyoruz. BİLSEM'lerde özellikle patent, faydalı model, tasarım ve marka tesciline yönelik ürün geliştirme çalışmalarına büyük önem veriyoruz. Diğer taraftan BİLSEM'lerin tüm il ve ilçelerimizde erişilebilirliğini artırmaya çalışıyoruz. Özellikle özel yetenekli öğrencilerimizin BİLSEM'lere gidebilmek için ilçeler arası uzun yolculuklar yapmalarını istemiyoruz. Bu amaçla 81 ilde BİLSEM sayısı 183 iken bu sayıyı 2021 yılı sonu itibarıyla 225'e çıkarttık. 2022 yılında hedefimiz, 125 yeni BİLSEM açarak bu sayıyı 350'ye çıkartmaktı. Gerekli planlamalarımızı da tamamladık. Bu kapsamda 54 yeni BİLSEM açarak şubat ayı itibarıyla BİLSEM sayımızı 279'a çıkarttık. 2022 yılı sonuna kadar BİLSEM sayısını 350'ye çıkartacağız.' (orgm.meb.gov.tr. 2022a)

2.7.2. BİLSEM'lerde Uygulanan Eğitim Programları

BİLSEM'lerde eğitim gören ilkokul, ortaokul ve lise öğrencileri örgün eğitim ders saatleri dışında okul çıkışları ve hafta sonları bu kurumlarda destek eğitimi almaktadırlar. Öğrenciler BİLSEM sınavlarına 1. 2. Ve 3. Sınıftayken başvurabilmektedirler. Bu da BİLSEM sınavlarında başarılı olup kazanan öğrencilerin BİLSEM' e başlama sınıf seviyelerinin farklı olmasına neden olmaktadır. Bu nedenle 4+4+4 yıl olmak üzere toplam 12 yıl süren öğrenim hayatına karşılık öğrencilerin BİLSEM' den yararlanma sürelerinin maksimum 11 minimum 9 yıl sürmesine neden olmaktadır. 2022 yılında güncellenen BİLSEM yönergesi ile BİLSEM'lerdeki eğitim programı dönemleri ile örgün eğitim sınıf seviyeleri denkleştirilmiştir.

Tablo 5
BİLSEM'deki Programlar ile Öğrenim Düzeylerinin Eşleştirilmesi

Uyum Programı	İlk yıl verilen 40 saatlik eğitim
Destek Programı (Destek 1-2-3)	İlkokul Dönemi
Bireysel Yetenekleri Fark Ettirme Programı (BYF 1-2)	Ortaokul 5 ve 6. sınıflar
Özel Yetenekleri Geliştirme Programı (ÖYG 1-2)	Ortaokul 7 ve 8. sınıflar
Proje üretimi ve yönetimi programı (Proje 1-2-3-4)	Lise Dönemi

Resim ve Müzik alanlarında ilkokul ve ortaokul düzeyi öğrencilerine Özel Yetenekleri Geliştirme Programı (ÖYG) ve lise düzeyi öğrencilerine ise Proje Dönemi programı uygulanır.

Özel yetenekli bireylere yönelik olarak yukarıda belirtilen aşamalar dâhilinde uygulanan programlarda öğrencilere bireysel çalışmalar, grup eğitimi, sosyal etkinlikler, kurum dışı uygulamalar, uygulamalı eğitimler, atölye çalışmaları, kulüp çalışmaları, kamplar, organizasyonlar şeklinde zenginleştirilmiş içerikler sunulmaktadır.

Uyum Programı

BİLSEM’de eğitime yeni başlayan öğrencilere 40 ders saatini ve iki aylık süreyi geçmeyecek şekilde bir uyum eğitimi programı uygulanmaktadır.

Bu dönemde BİLSEM sınavlarından başarılı olup ilk defa BİLSEM’ e yerleşen öğrencilere kurumun vizyon ve misyonu ile birlikte örgün eğitimden farklı özellikleri anlatılır. Bu süreçte her öğrenci için danışmanı/lider belirlenir. Yapılan etkinliklerle öğrencilere kurum kültürü kazandırılır. Aynı zamanda bu etkinlikler sırasında danışman/liderler tarafından öğrenciler gözlemlenir bu gözlemler sonucunda raporlar hazırlanarak rehberlik servisi ile paylaşılır.

Resim ve müzik alanlarında BİLSEM’ e yerleşen öğrencilere, uyum eğitimlerinin bitiminde doğrudan özel yetenekleri geliştirme programı uygulanır. (Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi, 2022).

Destek Programı

Genel zihinsel yetenek alanında uyum programını tamamlayan öğrencilere verilen eğitim programıdır. Ancak son yıllarda ilkokul 4. Sınıf öğrencilerinin de BİLSEM sınavlarına başvuruma hakkının tanınmasından dolayı 4. Sınıfta BİLSEM sınavlarına girip başarılı olan öğrenciler BİLSEM’lerde eğitimlerine 5. Sınıfta başlamaktadırlar. Bu nedenle bu durumdaki öğrenciler destek eğitim programını görmeden Bireysel Yetenekleri Fark Ettirme (BYF) programından başlamaktadırlar.

Destek eğitim programı, 2 veya 3. sınıftayken BİLSEM sınavlarında başarılı olan öğrenciler için uyum programı süresi dâhil en az 2 eğitim öğretim yılıdır. Destek eğitim programında iş birliği, iletişim, öğrenmeyi öğrenme, problem çözme, grupla çalışma, bilimsel araştırma, girişimcilik, eleştirel ve yaratıcı düşünme, etkili karar verme, teknoloji

okur yazarlığı, sosyal sorumluluk gibi beceriler kazandırılır (Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi, 2022).

Bireysel Yetenekleri Fark Ettirme Programı (BYF)

Destek eğitim dönemini tamamlayan öğrencilere BYF eğitim programı uygulanır. BYF programı öğrencinin mümkün olduğunca çok alanı ve disiplini tanıyacağı şekilde BYF 1 ve BYF 2 olmak üzere 2 eğitim öğretim yılı olacak şekilde planlanmaktadır.

Bu eğitim programında temel amaç öğrencilerin bireysel yeteneklerini fark ettirmektir. Bu noktada öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştiren ve bireysel özel yeteneklerini ilgi ve istidatları yönünde disiplinlere kanalize eden programlar hazırlanır. Öğrencinin ilgisinin ve yeteneğinin olduğu ve ileride üzerinde spesifik çalışmalar yapacağı alanları belirlemek için alan öğretmeni tarafından ders içerikleri planlanıp uygulanmaktadır.

BYF programının tamamlanmasından sonra öğrenciler, öğretmenler kurulunca çoklu değerlendirme yöntemiyle değerlendirilerek ÖYG programı alanlarına yönlendirilirler (Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi, 2022).

Özel Yetenekleri Geliştirme Programı (ÖYG)

ÖYG programı genel zihinsel yetenek alanında tanılanan ve BYF programı dönemini tamamlayan 7 ve 8. Sınıf öğrencilerine uygulanmaktadır. Resim ve müzik alanında tanılanan öğrencilere ise uyum dönemi eğitiminden hemen sonra uygulanır. Her üç alan öğrencileri içinde ÖYG programı dönemi lise dönemine kadar devam eder.

Özel yetenekleri geliştirme programı, genel zihinsel yetenek alanında tanılanan öğrenciler için ÖYG 1 ve ÖYG 2 olmak üzere 2 eğitim öğretim yılını kapsar Resim ve müzik alanında tanılanan öğrenciler için en az 5 eğitim öğretim yılı olacak şekilde planlanıp uygulanmaktadır.

ÖYG programının uygulanması sürecinde, öğrencilerin disiplinler arası ilişkiler çerçevesinde her bir alanda derinlemesine, ileri düzeyde bilgi, beceri ve bu doğrultuda davranış kazanarak üretimde bulunmaları sağlanır (Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi, 2022).

Ancak bu sürecin planlandığı gibi sağlıklı yürüyebilmesi için BİLSEM'lerin fiziksel kapasiteleri, atölye imkanları ve öğretmen yeterlilikleri önemli bir etkidir. Öğrencilerin özel yeteneklerini geliştirmeleri bu etkenlerin niteliği ile doğru orantılı ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan BİLSEM'lerde bu noktada sınırlılıklar olduğu bilinmektedir (Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi, 2022).

Proje üretimi ve yönetimi programı (Proje)

ÖYG programını tamamlayan öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda bir alanda/disiplinde grupta veya bireysel olarak eğitim gördüğü programdır (Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi, 2022). Proje dönemi, öğrencinin eğitim gördüğü ortaöğretim kurumundan mezun oluncaya kadar devam eder.

Proje konularını öğrenci ve danışman öğretmen birlikte belirler. Proje konuları öğrencinin daha önce eğitim aldığı yetenek alanlarından olabileceği gibi farklı alanlardan da olabilir. Proje döneminde özgün bir fikrin ortaya çıkması durumunda BİLSEM yönetimi bu proje konusunun endüstriyel hale getirilmesi için patent, faydalı model, marka ve tasarım başvuru süreçlerini gerçekleştirir. Bu açıdan BİLSEM'lerde görev yapan öğretmen ve yöneticilerin de ürün geliştirme, faydalı model, tasarım ve marka yaratımı konusunda yeterliliklerinin olması gerekmektedir.

2.7.3. BİLSEM'lerin Eğitim Ortamları

Türkiye'de her ne kadar son yıllarda BİLSEM sayıları artsa da halihazırda BİLSEM'lerin çoğu kurum binalarını başka bir kurumla paylaşmakta ya da başka bir kuruma ait binanın bünyesinde eğitim vermektedir. Bu nedenle birçok BİLSEM fiziksel alanın yetersizliği noktasında problemler yaşamaktadır. Bilim ve Sanat Merkezi kurum binalarının başka kurumlarla ile birlikte olması nedeniyle bu BİLSEM'lerde atölye, derslik ve laboratuvar için yeterli alan oluşmadığı söylenebilir.

Aşağıdaki çalışmalar BİLSEM'lerin fiziki alt yapılarının yetersizliklerinin olduğu ve bu nedenle sunulan eğitimlerin de gerekli niteliğe ulaşamadığını ifade etmektedirler. (Çelik-Şahin, 2014; Güneş, 2018; Kurttaş, 2012; Sezginsoy, 2007)

2.7.4. BİLSEM’lerde Öğrenci Tanılama Süreci

BİLSEM’e öğrenci seçme süreci, 2022-2023 eğitim öğretim yılında diğer yıllardan farklı bir usulde gerçekleştirilmeye başlandı. Genel zihinsel yetenek, Resim ve Müzik alanında öğrenci tanılama süreci 2022-2023 Bilim ve Sanat Merkezleri Öğrenci Tanılama ve Yerleştirme Kılavuzuna göre aşağıdaki gibi yapılmaktadır.

1- Aday Gösterme Süreci

Aday gösterme süreci okul yönlendirme komisyonları tarafından yapılmaktadır. Başkanlığını okul müdürünün yaptığı okul yönlendirme komisyonları müdür yardımcıları, rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar ve 1, 2 ve 3. sınıf seviyelerinden okul müdürünün belirleyeceği en az birer sınıf öğretmeninden oluşturulmaktadır. 1,2 ve 3. Sınıf düzeyinde her yetenek alanı için her bir sınıf düzeyinde toplam öğrenci sayısının en fazla %20’si aday gösterilmektedir. Bir öğrenci en fazla iki yetenek alanında aday gösterilebilmektedir. (BİLSEM Öğrenci Tanılama ve Yerleştirme Kılavuzu, 2023).

2- Ön Değerlendirme Uygulama Süreci

Bu aşamada genel zihinsel yetenek alanı için il tanılama sınav komisyonları uygulama merkezleri belirler ve uygulamalar tablet bilgisayarlar üzerinden yapılır. Resim ve müzik yetenek alanları için ise öğrencilerin kayıtlı buldukları örgün eğitim okullarında sınıf öğretmenlerinin kişisel MEBBİS sayfalarında yer alan “MEBBİS BİLSEM İşlemleri Modülü” üzerinden yapılmaktadır. (BİLSEM Öğrenci Tanılama ve Yerleştirme Kılavuzu, 2023).

3- Bireysel Değerlendirme Uygulama Süreci

Ön değerlendirme uygulamaları tamamlandıktan sonra yetenek alanlarına göre Bakanlık tarafından belirlenecek puanı geçen öğrenciler yetenek alanlarına göre bireysel değerlendirmeye alınmaktadır. Genel zihinsel yetenek alanı için RAM’larda, resim ve müzik yetenek alanları için ise BİLSEM’lerde uygulamalar yapılmaktadır. Bu

uygulamalar sonucunda başarılı olan öğrenciler BİLSEM'e kayıt hakkı kazanırlar (BİLSEM Öğrenci Tanılama ve Yerleştirme Kılavuzu, 2023).

2.7.4.1. Resim Alanı Öğrenci Tanılama Süreci

Resim Alanı Öğrenci Tanılama Süreci temelde üç aşamada gerçekleşir. Aday gösterilme, ön değerlendirme ve bireysel değerlendirme. Bu aşamalar her yıl bakanlıkça yayınlanan kılavuz çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Aday Gösterme Süreci: Öğrencilerin öncelikle kayıtlı oldukları örgün eğitim kurumunda sınıf öğretmeni tarafından resim alanı için aday gösterilmesi gerekir. Sınıf öğretmeni bir öğrencisini resim alanında aday gösterirken, aşağıdaki tabloda gösterilen Bilim ve Sanat Merkezleri Öğrenci Tanılama ve Yerleştirme Kılavuzu 'unda yer alan 19 sorulu 4lü likert tipi Gözlem Formu Ek-1'e göre hareket etmesi gerekmektedir,

Tablo 6 <i>Resim Alanı Gözlem Formu</i>		Hiçbir Zaman	Nadiren	Sıklıkla	Fazlasıyla
1	Görsel sanatlar alanındaki eserlere ilgi duyar.	1	2	3	4
2	Görsel sanatlar alanında çalışma yapma motivasyonu vardır.	1	2	3	4
3	Sıkılmadan uzun zaman ayırarak görsel sanat çalışmaları yapmaktan zevk alır.	1	2	3	4
4	Farklı malzeme (ip, renkli kâğıt, atık malzeme vb.) ve teknik (baskı, kolaj, pastel boya vb.) kullanarak çalışma yapmaya meraklıdır.	1	2	3	4
5	Görsel sanat çalışmalarında/etkinliklerinde farklı renkleri kullanmayı sever/ister.	1	2	3	4
6	Duygu ve düşüncelerini ifade etme biçimi olarak görsel sanat çalışmalarını tercih eder.	1	2	3	4
7	Verilen bir konuyu görsel sanat çalışmalarında özgün bakış açısı ile ifade eder.	1	2	3	4
8	Çizimlerinde nesne ve figürleri bulunduğu mekâna/yere göre yerleştirir.	1	2	3	4
9	Çizimlerinde oran orantıyı uygular.	1	2	3	4
10	Görsel sanat çalışmaları oluştururken gözlem ve deneyimlerinden yararlanır.	1	2	3	4
11	Verilen konuya uygun görsel sanat çalışmaları yapar.	1	2	3	4
12	Görsel sanat çalışmalarında ayrıntılara yer verir.	1	2	3	4

13	Duygu ve düşüncelerini görsel sanat çalışmaları ile ifade eder.	1	2	3	4
14	İncelediği bir görsel çalışmayı ayrıntıları ile anlatır.	1	2	3	4
15	Nesneleri kendi işlevinin dışında yaratıcı şekilde görsel sanat çalışmalarında kullanır.	1	2	3	4
16	Hayal gücü ile özgün tasarımlar oluşturur.	1	2	3	4
17	Farklı malzemeleri (ip, renkli kâğıt, atık malzeme vb.) bir araya getirerek özgün tasarımlar/çalışmalar yapar.	1	2	3	4
18	Gözlemlerinden yola çıkarak sıra dışı tasarımlar yapar.	1	2	3	4
19	Görsel sanat çalışmalarında karşılaştığı problemlere yönelik çözüm üretir (fikir bulma, malzeme üretme v.b.).	1	2	3	4

(orgm.meb.gov.tr. 2022b)

Ön Değerlendirme Süreci: Aday gösterilen öğrenciler okul müdürünün başkanlık ettiği okul komisyonu tarafından da onaylanarak sisteme kaydedilir. Sisteme kaydedilen öğrenci sınıf öğretmeni tarafından MEBBİS sistemi üzerinden Görsel Algı Testi Ön Değerlendirme uygulamasına alınır. Görsel Algı Testi internet üzerinden çevirim içi olarak yapılmaktadır.

Bireysel Değerlendirme Süreci: Görsel Algı Testinden başarılı olan öğrenciler Resim Alanı Bireysel Değerlendirme Sınavına girmeye hak kazanmış olurlar. İl Tanılama Sınav Komisyonu, Resim Alanı Bireysel Değerlendirme aşaması için beş asil beş yedek üyeden oluşan Resim Alanı Değerlendirme komisyonu oluşturur. Komisyon üyeleri, bilim ve sanat merkezinde görev yapan görsel sanatlar öğretmenleri öncelikli olmak üzere üniversitelerin ilgili bölümlerinde görev yapan öğretim üyeleri, güzel sanatlar liseleri ile diğer okul/kurum türlerinde görsel sanatlar öğretmenlerinden olmak üzere 5 asil ve 5 yedek üyeden oluşturulur. Komisyon üyeleri uygulama esnasında gözetmenlik yapmaz fakat salon görevlilerini koordine etmek amacıyla uygulama merkezlerinde görevlendirilirler.

Resim alanı bireysel değerlendirme sınavı, sabah ve öğleden sonra 2 oturum olacak şekilde gerçekleştirilir. Sınav soruları sınıf düzeyine göre belirlenmektedir. Resim alanı bireysel değerlendirme sınavları “İmgesel Resim: Metnin Resimlenmesi” ve “İmgesel Tasarım: Nesne Tasarımının Resimlenmesi” şeklinde iki oturumda yapılır. Uygulamalarda kullanılan A3 boyutundaki kağıtlar Rehberlik Hizmetleri Daire Başkanlığı tarafından temin edilir. Öğrencilerin resimlerinin değerlendirmesi; kompozisyon, oran-orantı, çizgi yeteneği, perspektif ve yaratıcılık kriterleri çerçevesinde yapılmaktadır.

Tablo 7
Resim Yetenek Alanı Öğrenci Değerlendirme Formu Örneği

RESİM (GÖRSEL/UZAMSAL) YETENEK ALANI TANILAMA UYGULAMASI		1. Oturum						2. Oturum						100%
		İmgesel Resim: Metnin Resimlenmesi						İmgesel Tasarım: Nesne Tasarımının Resimlenmesi						
Sıra No:	Öğrencinin Adı ve Soyadı	20	20	20	10	30	Ortalama %50	20	20	20	10	30	Ortalama %50	Ağırlıklı Ortalama
		Kompozisyon	Oran Orantı	Çizgi Yeteneği	Perspektif	Yaratıcılık		Kompozisyon	Oran Orantı	Çizgi Yeteneği	Perspektif	Yaratıcılık		
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														

(bayrakli merkez ilkokulu.meb.k12.tr. 2023)

Resim alanı bireysel değerlendirme komisyon üyeleri kendi bireysel şifreleri ile MEBBİS modülü üzerinden puanlamaları yaparlar. Puanlama; her bir öğrenci için komisyon üyelerinin verdiği en yüksek ve en düşük notlar çıkarılıp diğer üç notun aritmetik ortalamasıyla yapılır.

Bilim ve Sanat Merkezlerinde her bir yetenek alanı için önceden belirlenmiş bir kontenjan yoktur. Resim Alanı Bireysel Değerlendirme Sınavından Bakanlığın belirlediği taban puanı aşan tüm öğrenciler BİLSEM’de Resim alanında eğitim almaya hak kazanmış olurlar.

2.7.5. BİLSEM'e Öğrenci Tanılama Sürecinde Karşılaşılan Problemler

Bu araştırmanın yapıldığı dönemde henüz devam eden öğrenci tanılama sürecinde bazı problemlerle karşılaşıldığı gözlenmektedir. Araştırmacının da İl Tanılama Sınav komisyonu üyesi ve BİLSEM Müdürü olarak görev yaptığı tanılama sürecinde karşılaşılan problemleri aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür.

Aday gösterme sürecinde Sınıf öğretmenlerinin Gözlem Formlarını dikkate almaması, çoğu zaman internetten indirilen niteliği ve kaynağı belli olmayan akademik başarıya dönük testler kullanmaları, özellikle resim ve müzik alanında çoğu zaman keyfi ve kotayı doldurmak için uygun olmayan öğrencilerin aday gösterilmesi.

Aday gösterme sürecinde tüm sorumluluğun sınıf öğretmenlerine verilmesi öğretmenler üzerinde ciddi bir veli baskısına neden olmaktadır. Bu da öğretmenlerin doğru öğrencileri aday göstermesinde problem yaşama ihtimalini doğurmaktadır. Aday gösterilmeyen öğrenci velilerinin tepkilerinin problem teşkil ettiği belirtilmektedir Gökdemir, S. (2017). Sınıf öğretmenlerinin özel yetenekli çocukları tespit etme noktasında yeterli eğitime sahip olmadıkları değerlendirilmektedir (Yakut Özek, 2021).

2.7.6. BİLSEM'lerde Öğretmen Seçme Süreci

Bilim ve Sanat Merkezlerine öğretmen seçimi ve ataması her yıl Millî Eğitim Bakanlığınca yapılır. Sınav temelde öğretmenin mesleki, akademik ve çeşitli çalışmalarına ilişkin belgelerin ibrazı ve sözlü sınav olmak üzere iki aşamadan oluşur. Birinci aşamada Bilim ve Sanat Merkezlerine Öğretmen Seçme ve Atama Kılavuzu Ek 2 formunda belirtilen kriterler doğrultusunda öğretmene puan getiren belgeler öğretmenin bağlı bulunduğu okul müdürlüklerine teslim edilir. 2023 kılavuzunda puan alanları genel hatları ile şu şekildedir; öğretmenin aldığı eğitimler, ödüller, katıldığı projeler, fikrî mülkiyet ve sınai haklar alanında onaylanan patent başvuruları, yayınları, sanatsal faaliyet ve çalışmaları, katıldığı çalıştay, kongreler ve hizmet içi eğitimleridir. Bu aşamada illerde kurulan komisyonlar öğretmenlerin beyan ettiği belgeleri inceler. Komisyon incelemesinden sonra her öğretmenin puanını belirten listeler il müdürlükleri tarafından ilan edilir. Yeterli puanı alan öğretmenler ikinci aşamadaki mülakata katılırlar. Mülakat sonucunda da oluşan puan sıralaması ile öğretmenler tercihte bulunur. Ve nihayetinde puan üstünlüğüne göre öğretmenlerin ataması gerçekleşmiş olur.

2.7.7. BİLSEM'lerde Sanat Eğitimi

Bilim ve Sanat Merkezlerinde temelde üç alanda eğitim verilir. Bu alanlar genel zihinsel yetenek, müzik ve resim alanlarıdır. Bu başlık altında BİLSEM'lerde verilen resim eğitiminden bahsedilecektir.

BİLSEM'lerde resim alanında tanılanıp yerleşen öğrencilere Destek Dönemi ve BYF (Bireysel Yetenekleri Fark ettirme) programları uygulanmaz. Bu öğrencilerin eğitimlerine direk ÖYG (Özel Yetenekleri Geliştirme) dönemi programı ile başlanır.

Öğrenciler BİLSEM sınavlarına ilkokul 1, 2, ve 3. Sınıftayken girebilmektedir. Bu durum öğrencilerin farklı sınıf seviyelerinde iken yerleşmelerine neden olmaktadır. Bunun sonucu olarak bir öğrenci resim alanında en fazla 7 ÖYG en az 5 ÖYG dönemi eğitimi alır.

Tablo 8'den de anlaşılacağı üzere resim alanında ilkokul ve ortaokul öğrencilerine ÖYG, lise öğrencilerine proje dönemi programları uygulanmaktadır.

Tablo 8
BİLSEM Öğrencilerinin Sınıf Düzeylerine Göre Eğitim Programları

	1. Sınıfta Yerleşen	2. Sınıfta Yerleşen	3. Sınıfta Yerleşen
2. Sınıf	ÖYG 1		
3. Sınıf	ÖYG 2	ÖYG 1	
4. Sınıf	ÖYG 3	ÖYG 2	ÖYG 1
5. Sınıf	ÖYG 4	ÖYG 3	ÖYG 2
6. Sınıf	ÖYG 5	ÖYG 4	ÖYG 3
7. Sınıf	ÖYG 6	ÖYG 5	ÖYG 4
8. Sınıf	ÖYG 7	ÖYG 6	ÖYG 5
9. Sınıf	PROJE 1	PROJE 1	PROJE 1
10. Sınıf	PROJE 2	PROJE 2	PROJE 2
11. Sınıf	PROJE 3	PROJE 3	PROJE 3
12. Sınıf	PROJE 4	PROJE 4	PROJE 4

ÖYG Programı

ÖYG programlarında disiplinler arası yaklaşımlar dikkate alınır, disiplinler bağlamında derinlemesine ve ileri düzeyde bilgi, beceri ve davranış kazandırma amacıyla eğitim programları hazırlanıp yürütülmektedir. BİLSEM'lerde tüm etkinliklerin

temelinde proje üretme ve geliştirme çalışmaları esas alınmaktadır (Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi, 2022).

Öğrencilerin bireysel yeteneklerini fark ettirmek amacıyla görsel sanatların Grafik, animasyon, resim, heykel, özgün baskı, seramik, fotoğrafçılık, geleneksel sanatlar ve benzeri gibi farklı alanlarıyla ilgili eğitim programları hazırlanmaktadır. Öğrencinin ilgili ve yetenekli olduğu ve daha sonraki eğitim döneminde üzerinde derinlemesine çalışmalar yapabileceği alanları belirlemek için her bir alana özgü tutum ve becerileri ortaya çıkaran etkinlikler öğretmen tarafından planlanmaktadır. Aynı zamanda ders öğretmenleri tarafından her yılın sonunda E-BİLSEM modülünde ilgili formlar doldurulmaktadır.

Proje Dönemi Programı

Bu dönemde her öğrenci her eğitim ve öğretim yılında en az bir proje hazırlamaktadır. Proje konuları danışman öğretmen rehberliğinde öğrenciler tarafından seçilmektedir. Proje konusu seçilirken en önemli kriter öğrencinin ÖYG programı döneminde yeteneğini fark ettiği ve üzerinde derinlemesine çalışma yapmak istediği bir konunun seçilmesidir. Ancak öğrenci isterse farklı bir konuda seçebilmektedir.

Resim alanında temel resim atölyeleri dışında tüm BİLSEM öğrencilerinin de yararlanabileceği seçmeli atölyeler açılabilir.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, veri toplama araçları ve süreçleri ele alınmaktadır. Araştırmada verilerin analiz süreci, geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları hakkında bilgi verilmektedir.

3.1. Araştırmanın Modeli

BİLSEM resim alanı öğrenci velilerinin BİLSEM'deki sanat eğitimine yönelik düşüncelerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma (qualitative research) yaklaşımlarından durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması, mekâna ve zamana bağlı olarak tanımlanan ve analiz edilen bir araştırma türüdür (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014). Görüşme belli bir konu hakkında bilgi toplamak amacıyla en az iki kişi arasında, sözlü veya yazılı olarak sürdürülen bir iletişim süreci olup (Büyüköztürk ve diğ., 2014), nitel araştırmalarda en sık kullanılan veri toplama tekniğidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak önceden hazırlanmış görüşme formları aracılığıyla toplanmıştır. Bu çalışmada BİLSEM resim alanında eğitim gören öğrenci velilerinin BİLSEM'deki sanat eğitimine yönelik görüşlerini almak için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği araştırmacının sorular üzerinde düzenleme yapmasına ve ayrıntılı bilgi alabilmesine olanak veren bir veri toplama yoludur (Büyüköztürk ve diğ., 2009; Sönmez ve Alacapınar, 2013). Sorular hazırlanırken kolay anlaşılır, somut ve açık uçlu olmasına özen gösterilmiştir. Sürecin başında ilgili alanyazın taranmış ve görüşme soruları belirlenmiştir. Hazırlanan görüşme sorularıyla ilgili uzman görüşü alınarak son hali verilmiştir. Araştırma sürecinde katılımcıların demografik bilgileri de alınmıştır.

3.2. Araştırma Gurubu

Bu araştırmanın katılımcılarını Adıyaman İli BİLSEM’lerde Resim alanında eğitim gören öğrenci velileri oluşturmaktadır Adıyaman ilinde toplam 3 BİLSEM (Adıyaman, Kahta ve Besni) bulunmaktadır. Bu bilim sanat merkezlerinde 2022-2023 Eğitim öğretim yılındaki Resim alanı öğrenci sayıları: Adıyaman BİLSEM: 64 Resim öğrencisi, Kahta BİLSEM: 1 Resim öğrencisi, Besni BİLSEM: 3 Resim öğrencisi mevcuttur. Bu araştırma, tüm velilerle iletişime geçilerek gönüllü olarak katılım sağlamak isteyen veliler ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılarak tamamlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formlarını doldurarak araştırmaya katılan velilerin demografik bilgileri Tablo 1 de gösterilmiştir. Görüşmeye katılan velilerin demografik bilgileri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 9 Velilerin Demografik Bilgileri

		f	%
Cinsiyet	Kadın	16	36.36
	Erkek	28	63.64
Öğrenim Durumu	İlkokul Terk	1	2.27
	Ortaokul	1	2.27
	Lise	6	13.64
	Ön Lisans	2	4.55
	Lisans	26	59.09
	Yüksek Lisans	8	18.18
	34-40	7	15.91
Yaş	41-45	26	59.09
	46-50	11	25.00
	Çalışmıyor	6	13.64
Meslek	Doktor	2	4.55
	İş Güven. Uzm.	1	2.27
	İşçi (kamu)	1	2.27
	Memur	8	18.18
	Öğretim Üyesi	1	2.27
	Öğretmen	21	47.73
	Özel Sektör	4	9.09

Görüşme formlarını doldurarak araştırmaya katılan velilerimizin cinsiyet faktörü açısından yaklaşık olarak 3/2’sinin erkek velilerden oluştuğunu kadın velilerimizin daha

az katılım sağladıklarını görmekteyiz. Öğrenim durumu açısından bakıldığında velilerimizin %81,82'sinin en az iki yıllık olmak üzere üniversite mezunu olduklarını görmekteyiz. Yaş faktörü açısından ise velilerimizin 34-50 yaş aralığında oldukları görülmektedir. En yoğun aralık 41-45 (%59,09) yaş aralığıdır. Velilerimizin demografik bilgilerini gösteren tablonun meslek alanına baktığımızda çeşitli meslek kategorileri içerisinde en yoğun alanın öğretmen sütunu olduğu görülmektedir %47,73. Yıldız (2010) çalışmasında da benzer bir oran görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu form karşılaştırmalı sonuçlar elde etmeye imkân vermektedir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanırken alan yazın bilgileri doğrultusunda ve uzman görüşü alınarak oluşturulmuştur. Bilim ve Sanat Merkezlerindeki Resim Yetenek Alanı Öğrencilerinin Gördükleri Sanat Eğitimiyle İlgili Veli Görüşlerini almak için geliştirilen görüşme sorularının kolay anlaşılması, çok boyutlu ve veliyi yönlendirici olmaması gibi ilkelere dikkat edilmiştir. (Bogdan ve Biklen, 1992; Akt. Yılmaz ve Altinkurt, 2011).

Görüşme formunda velilerimizden cinsiyet, öğrenim durumu, yaş ve meslek bilgisi alınmış olup, konuyla ilişkili sekiz açık uçlu sorunun olduğu görüşme formu uygulanmıştır. Görüşme formunda yer alan sorular şu şekildedir:

Soru 1) BİLSEM’de ne tür bir sanat eğitimi verildiğiyle ilgili bilginiz var mı? Resim öğretmenleriyle bu konuda herhangi bir görüşme yaptınız mı?

Soru 2) Çocuğunuz BİLSEM resim bireysel değerlendirme sınavına girmeden önce BİLSEM ve sınavları ile ilgili bilginiz var mıydı?

Soru 3) Çocuğunuz BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra, kendi (okulundaki) resim öğretmenlerinden olumlu bir geri dönüş oldu mu?

Soru 4) Çocuğunuz BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra sanatsal konulara ya da etkinliklere karşı ilgisinde bir farklılık gözlemlediniz mi?

Soru 5) Çocuğunuzda BİLSEM resim eğitimine başladıktan sonra yaratıcılık, özgün düşünme gibi konularda bir farklılık gördünüz mü? Açıklayınız.

Soru 6) Çocuğunuz BİLSEM sınavlarına sınıf öğretmeni tarafından mı yönlendirildi? Sizin de böyle bir beklentiniz var mıydı? Çocuğunuzun yeteneğini fark ediyor muydunuz? Açıklayınız.

Soru 7) Çocuğunuzda BİLSEM eğitimlerinden sonra kitle iletişim araçlarında sanatla ilgili yayınları takip etmede bir değişiklik olduğunu düşünüyor musunuz? Olduysa ne tür değişiklikler oldu? Açıklayınız.

Soru 8) BİLSEM’de ki sanat eğitimini yeterli görüyor musunuz? Olumlu ya da olumsuz cevabınızı örneklerle açıklayabilir misiniz?

Olumlu görüşleriniz:

Olumsuz görüşleriniz:

3.4. Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizinde, içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Bu teknik ile metin ya da metinlerden oluşan bir kümenin içinde yer alan bazı önemli kelime veya kavramlar belirlenmektedir (Büyüköztürk ve diğ., 2009; Yıldırım ve Şimşek, 2013). İçerik analizi ile toplanan veriler derinlemesine analiz edilerek, görüşme formlarından kodlar elde edilmiştir. Bu kodlardan kategoriler ve temalar oluşturularak sayısallaştırılıp frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmıştır. Bazı görüşme sorularında da veli görüşleri doğrudan aktarılarak analiz edilmiştir. Bu çalışma kapsamında görüşmeye katılan her bir veliye isimleri etik ve yasal nedenlerle belirtilemediği için V1, V2, V3, ... şeklinde kodlar verilmiştir.

3.5. Araştırmanın Geçerlilik ve Güvenirliği

Araştırma kapsamında oluşturulan görüşme soruları için uzman görüşü alınarak geçerlik çalışması yapılmıştır. Araştırmacı tarafından uzman görüşü doğrultusunda temalar, alt temalar ve kodlar belirlenmiştir. Araştırma sorularının uygunluğuna ilişkin uzman görüşü Ek-4’de sunulmuştur.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde sekiz adet araştırma sorusuna BİLSEM Resim Alanı öğrenci velilerinin verdiği yanıtlara ilişkin elde edilen bulgular sunulmuştur.

4.1. Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bilsem resim alanı öğrenci velilerinin: “*BİLSEM’de ne tür bir sanat eğitimi verildiğiyle ilgili bilginiz var mı? Resim öğretmenleriyle bu konuda herhangi bir görüşme yaptınız mı?*” Sorusuyla ilgili vermiş oldukları cevapların frekans ve yüzdeleri analiz edilerek tablolandırılmıştır.

Birinci araştırma sorusu üç kısımda incelenmiştir.

Tablo 10

Birinci Araştırma Sorusunun Birinci Kısımına İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları

<i>Yanıtlar</i>	<i>Kodlanmış</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
<i>Bilgisi olduğunu belirtenler</i>	V1, V3, V4, V5, V6, V7, V8, V11, V12, V16, V17, V19, V21, V22, V24, V25, V26, V27, V32, V34, V35, V36, V37, V38, V39, V44	26	59.09
<i>Bilgisi olmadığını belirtenler</i>	V9, V10, V13, V14, V15, V18, V20, V23, V28, V29, V30, V31, V40, V41, V42, V43,	16	36.36
<i>Kısmen bilgisi olanlar</i>	V2, V33	2	4.55

Tablo 10’da resim alanı öğrenci velilerinin “BİLSEM’de ne tür bir sanat eğitimi verildiğiyle ilgili bilginiz var mı?” sorusuna verdikleri cevapların üç grupta toplandığı görülmektedir. Tablo 10 incelendiğinde BİLSEM Resim Alanı öğrenci velilerinden BİLSEM’de ne tür bir sanat eğitimi verildiği hakkında Bilgisi olduğunu belirtenlerin f: 26, %59.09 olduğu; Bilgisi olmadığını belirtenlerin f: 16, %36.36 olduğu ve Kısmen bilgisi olduğunu belirtenlerin f: 2; %4.55 olduğu görülmektedir.

Tablo 11
Birinci Araştırma Sorusunun ikinci Kısımına İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları

<i>Yanıtlar</i>	<i>Kodlanmış</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
<i>Görüşme yaptığını belirten velilerin sayısı</i>	<i>V1, V2, V5, V6, V8, V11, V12, V16, V17, V19, V22, V24, V26, V32, V34, V35, V36, 37, V38, V39, V44</i>	21	47.73
<i>Görüşme yapmadığını belirten velilerin sayısı</i>	<i>V3, V9, V10, V13, V14, V15, V18, V20, V21, V23, V27, V28, V29, V30, V31, V40, V41, V42, V43</i>	19	43.18
<i>Görüş belirtmeyen velilerin sayısı</i>	<i>V4, V7, V25, V33,</i>	4	9.09

Tablo 11’de resim alanı öğrenci velilerinin “Resim öğretmenleriyle bu konuda herhangi bir görüşme yaptınız mı?” sorusuna verdikleri cevapların üç grupta toplandığı görülmektedir. Tablo 11 incelendiğinde BİLSEM Resim Alanı öğrenci velilerinden Resim öğretmenleriyle bu konuda herhangi bir görüşme yaptığını belirtenlerin f: 21, %47.73 olduğu; Görüşme yapmadığını belirtenlerin f: 19, %43.18 olduğu ve görüş belirtmeyenlerin f: 4; %9.09 olduğu görülmektedir.

Tablo 10 ve tablo 11’deki verilere göre velilerin çoğunun BİLSEM’deki sanat eğitimi hakkında bilgisinin olduğu ifade edilebilir. Resim öğretmeni ile bir görüşme yaptığını ifade edenlerin oranının ise daha az olduğu görülmektedir. Bu verilerden hareketle velilerin çoğunun BİLSEM’i tercih etme noktasında bilinçli bir yönelimde oldukları söylenebilir.

Araştırmanın 1. sorusuna verilen cevaplardan BİLSEM'deki sanat eğitimi hakkında bilgisi olduğunu ve resim öğretmeni ile görüşme yaptığını belirten veli görüşlerinden bazıları şöyledir:

- V4: *Yetenekleri yönünde çalışmalar yapılmakta. Yeni teknolojiler takip edilmekte. Öğrencilere takım çalışmasının önemi yapılan projelerle uygulamalı bir şekilde öğretilmekte.*
- V5: *BİLSEM'de ne tür bir sanat eğitimi verildiği hakkında bilgim var ve resim öğretmenleri ile görüşmeler yaptım.*
- V7: *Sanat eğitimi veriliyor. İçerik hakkında bilgimiz bulunmakta.*
- V8: *BİLSEM; resim, müzik ve genel yetenek alanlarında öğrenci alan bir merkezdir. Resim öğretmenleri ile bu konuda bir görüşmem oldu. Öğrencilerin yeteneklerini geliştirmeyi hedef alan bir merkezdir.*
- V12: *Öğrenciye alanı ile ilgili yeteneklerini fark ettirecek temel etkinlik aşamaları verildikten sonra daha derinlemesine bir sanat eğitimi verilmektedir.*
- V17: *Evet var, BİLSEM dışında resim öğretmenleri ile görüştüm.*
- V22: *Bilgimiz vardı, daha önce resim öğretmenleri ile bilgi amaçlı görüşmeler yaptık.*
- V25: *Evet daha öncesinde araştırmıştık.*
- V26: *Evet vardı, çevremden görüşme yaptım.*
- V32: *Yapılan çalışmalarını takip ediyoruz ve öğretmenle gelişimi konusunda iletişim halindeyiz.*
- V34: *Var evet, düzenli olarak bilgi alıyorum.*
- V35: *Bilgimiz vardı resim öğretmeni ile sık sık görüşme yapmaktayız.*
- V36: *Evet, resim yapma, değişik ve farklı yorumlar katarak resimler çizilmekte. Ayrıca tarihi yerler ve müzeler gezilerek bilgi edinmekteler. Öğrencilerin bakış açıları ve ufukları gelişmektedir. Öğretmenle görüştüm.*
- V37: *Evet var, resim öğretmeni ile görüştük.*
- V38: *Evet, Resim öğretmenleri ile defalarca bu konuda görüşmelerimiz oldu.*
- V39: *Evet var sık sık görüşme yapıyoruz.*

İki veli ise BİLSEM'deki sanat eğitimi hakkında bilgilerinin olduğunu belirtmekle beraber resim öğretmeni ile bir görüşme yapmadıklarını ifade etmişlerdir.

- V3: *Resim öğretmeni ile bu konuda bir görüşme yapmadım. Resim, müzik origami, seramik konusunda eğitim verildiğini biliyorum.*
- V21: *Alışılmışın dışında çeşitli materyaller kullanılarak ve çocukların özgür düşünerek eserlerini ortaya koymaları sağlanmaktadır diye düşünüyorum. Resim öğretmeniyle özel olarak bu konuda bir görüşme yapmış değilim henüz.*

Araştırmanın 1. sorusuna verilen cevaplardan BİLSEM'deki sanat eğitimi hakkında bilgisi olmadığını ve resim öğretmeni ile görüşme yapmadığını belirten veli görüşlerinden bazıları şöyledir:

- V9: *Bilgim yoktur, görüşme yapmadım.*
- V10: *BİLSEM'in varlığından haberimiz vardı. Ama içeriği ile ilgili herhangi bir bilgimiz yoktu. Önceden resim öğretmeni ile herhangi bir görüşmemiz olmadı.*
- V13: *Hayır yapmadım ama çocuğum BİLSEM'de yaptığı etkinlikleri ve öğrendiklerini bana tekrar anlatıyordu.*
- V14: *Sanat eğitimi ile ilgili bilgimiz yok. Öğretmenle bu konu hakkında görüşme yapmadık.*
- V15: *Biz yeni başladık henüz tam bir bilgim yok. Herhangi bir bilgilendirme olmadı.*
- V18: *Bilsem web sayfası dışındaki bilgi dışında bilgim yoktur. Resim öğretmeni ile herhangi bir görüşme yapmadım.*
- V20: *Herhangi bir bilgim yok.*
- V23: *Henüz resim öğretmeni ile bir görüşme yapmadım. Sebebi öncelikle çocuğumun BİLSEM'in eğitimine adapte olup olmayacağını görmek.*
- V29: *Açıkçası detaylı bir bilgim yok. Resim öğretmeni ile bir etkinlik sırasında ayaküstü bir görüşmemiz oldu. Çocuğumun yetenekli olduğundan bahsetti.*
- V30: *Bilgim yok görüşme yapmadım.*
- V40: *Oğlum Henüz bu yıl itibariyle bilsem resim alanında eğitim almaya başladı. Maalesef öğretmeni ile birebir görüşme fırsatım henüz olmadı. Nasıl bir sistemle eğitim verildiği hakkında bir bilgim yok.*
- V41: *Herhangi bir açıklama olmadı veya bir tanıtımla karşılaşmadım. Arada paylaşılan videolar ve kızımdan edindiğim bilgiler üzerinden sadece tahminlerim mevcut. Ben bir anne olarak diğer çocuğumun ameliyatları, tedavileri ile meşgul*

oldum genelde; ama ben veya eşimle bir görüşme sağlama ortamı oluşturulmadı. Kısacası, şu an için çocukların kendi yeteneklerini görmeye çalıştıklarını düşünüyorum...

V42: *Sonradan bu bilgiyi edindim. Hayır yapmadık.*

V43: *Öğretmenimiz heykel üzerine çok çalışıyordu, sürrealizm tarzı resimler yapıyorlardı.*

4.2. İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bilsem resim alanı öğrenci velilerinin: *Çocuğunuz BİLSEM resim bireysel değerlendirme sınavına girmeden önce BİLSEM ve sınavları ile ilgili bilginiz var mıydı?* Sorusuyla ilgili vermiş oldukları cevapların frekans ve yüzdeleri analiz edilerek tablolaştırılmıştır.

Tablo 12
İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları

Yanıtlar	Kodlanmış	f	%
Bilgisi olduğunu belirten velilerin sayısı	V1, V2, V3, V4, V5, V6, V7, V8, V9, V10, V11, V13, V14, V15, V16, V17, V19, V20, V22, V24, V25, V26, V27, V28, V32, V34, V35, V37, V39, V40, V42, V43, V44	33	75.00
Bilgisi olmadığını belirten velilerin sayısı	V23, V29, V36, V38	4	9.09
Kısmen bilgisi olanlar	V12, V18, V21, V30, V31, V33, V41	7	15.91

Tablo 12’de resim alanı öğrenci velilerinin *Çocuğunuz BİLSEM resim bireysel değerlendirme sınavına girmeden önce BİLSEM ve sınavları ile ilgili bilginiz var mıydı?* sorusuna verdikleri cevapların üç grupta toplandığı görülmektedir. Tablo 12 incelendiğinde BİLSEM Resim Alanı öğrenci velilerinden BİLSEM resim bireysel

değerlendirme sınavına girmeden önce BİLSEM ve sınavları ile ilgili bilgisi olduğunu belirtenlerin f: 33, %75.00 olduğu; Bilgisi olmadığını belirtenlerin f: 4, %9.09 olduğu ve Kısmen bilgisi olduğunu belirtenlerin f: 7; %15.91 olduğu görülmektedir. Tablo 12'yi incelediğimizde BİLSEM resim sınavlarıyla ilgili bilgisi olduğunu ifade eden velilerin oranının yüksek olduğunu görmekteyiz. Bu veriden hareketle velilerin BİLSEM resim alanına bilinçli bir yönelişte oldukları ifade edilebilir.

Araştırmanın 2. sorusuna verilen cevaplardan BİLSEM resim bireysel değerlendirme sınavına girmeden önce BİLSEM ve sınavları ile ilgili bilgisi olduğunu belirten veli görüşlerinden örnekler:

V2: Evet vardı, büyük çocuğum Bilsem öğrencisi.

V8: Öğretmen olduğum için Adıyaman'da BİLSEM'in kuruluşundan haberim vardı. Bu süreci takip ettim.

V10: Evet bilsem ve sınav ile ilgili bilgimiz vardı.

V13: Evet vardı

V14: İki aşamalı bir değerlendirme olacağını biliyorduk.

V22: Bilgim vardı. Sınav süreçlerini takip ediyordum.

V26: Evet bilgimiz vardı.

V27: Evet bilgi sahibiyim.

V28: Bilgimiz vardı

V32: Evet vardı. Tekniği ve içeriği konusunda genel bilgilere sahiptik.

V35: Bilgimiz vardır. Çocuğumuzun resme olan yeteneğini gördüğümüz için BİLSEM'e yönlendirdik.

V39: Evet araştırma yapmıştım.

V40: Evet kendim sınıf öğretmenini olduğum için bilsem tarama aşamasını detaylı bir şekilde biliyordum. Bireysel değerlendirme aşamasında ise kendi çapımda yaptığım araştırmalar ile sürecin nasıl ilerlediğini az çok öğrendim.

V42: Evet Bilgim vardı.

Araştırmanın 2. sorusuna verilen cevaplardan BİLSEM resim bireysel değerlendirme sınavına girmeden önce BİLSEM ve sınavları ile ilgili bilgisi olmadığını belirten veli görüşlerinden örnekler:

V23: *Hayır bilgimiz yoktu. Sınıf öğretmenin tavsiyesi üzerine sınava girdi.*

V29: *İki oğlumda bilsen sınavına girdi. İlk mülakatta elendi. Öğretmenleri BİLSEM'den bahsetmeyene kadar haberimiz yoktu. Nasıl bir önemi var, nasıl bir yerdir açıkçası bilmiyorduk.*

V36: *Yoktu, çocuğumun öğretmeni bizi bilgilendirdi. Bu sayede çocuğum sınavlara girdi başarılı oldu.*

V38: *Hayır. Bilgim yoktu. Oğlum BİLSEM sınavını kazandıktan sonra bilgim oldu.*

Araştırmanın 2. sorusuna verilen cevaplardan BİLSEM resim bireysel değerlendirme sınavına girmeden önce BİLSEM ve sınavları ile ilgili kısmen bilgisi olduğunu belirten veli görüşlerinden örnekler:

V12: *Daha çok genel yetenek alanı konusunda bilgi sahibiyim. Görsel sanatlar ve müzik alanları konusunda bilgim yoktu.*

V18: *Sınavdan önce web sayfası dışında bilgim yoktu.*

V21: *Evet vardı ama çok kapsamlı değildi.*

V30: *Bilsen hakkında bilgim vardı ama yeterli düzeyde değildi. Okulunda ki resim öğretmeni sayesinde sınava girdi. Başvuru zamanını bile bilmiyorduk.*

V31: *Yeterince yoktu. Sınava girdikten sonra bilgimin olmadığını fark ettim.*

V33: *Yüzeysel olarak vardı.*

V41: *Ayrıntılı olmasa da biraz bilgimiz vardı.*

4.3. Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bilsem resim alanı öğrenci velilerinin: *Çocuğumuz BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra, kendi (okulundaki) resim öğretmenlerinden olumlu bir geri dönüş oldu mu?* Sorusuyla ilgili vermiş oldukları cevapların frekans ve yüzdeleri analiz edilerek tablolaştırılmıştır.

Tablo 13
Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları

Yanıtlar	Kodlanmış	f	%
Olumlu bir geri dönüş olduğunu belirten velilerin sayısı	V4, V6, V7, V8, V9, V11, V12, V13, V14, V19, V20, V21, V22, V23, V24, V25, V26, V34, V37, V38, V39, V42, V43, V44	25	56.82
Olumlu bir geri dönüş olmadığını belirten velilerin sayısı	V1, V2, V3, V5, V10, V15, V16, V17, V18, V27, V28, V29, V30, V31, V32, V33, V35, V36, V40, V41	19	43.18

Tablo 13’te resim alanı öğrenci velilerinin *Çocuğunuz BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra, kendi (okulundaki) resim öğretmenlerinden olumlu bir geri dönüş oldu mu?* sorusuna verdikleri cevapların iki grupta toplandığı görülmektedir. Tablo 13 incelendiğinde *Çocuğu BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra, kendi (okulundaki) resim öğretmenlerinden olumlu bir geri dönüş olduğunu* belirtenlerin f: 25, %56.82 olduğu; *Olumlu bir geri dönüş olmadığını* belirtenlerin f: 19, %43.18 olduğu görülmektedir.

Araştırmanın 3. Sorusuna verilen cevaplardan *Çocuğu BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra, kendi okulundaki resim öğretmenlerinden olumlu bir geri dönüş olduğunu* belirten veli görüşlerinden örnekler:

V3: *İlkokulda olduğu için sınıf öğretmeni resminin daha çok geliştiğini söyledi.*

- V8: *Evet oldu. Öğretmenleri daha özgün ve daha doğru boyama ve çizme teknikleri öğrendiğini söyledi.*
- V12: *Okul öğretmeninden, arkadaşlarına göre farklı ve özgün çalışmalarının olduğuna yönelik olumlu bir geri dönüş aldık.*
- V14: *Resimleri daha bilinçli özenli ve güzel yapmaya başladı.*
- V19: *Evet oldu, öğretmenleri bu gelişimin farkına vardığını belirtmekte*
- V21: *Evet oldu ve olumlu yönde.*
- V22: *Evet oldu. Bilsemde yapılan resim çalışmalarında öğrenilen resim çizim teknikleri, boyama teknikleri okuldaki resim çalışmalarında olumlu katkı yarattı.*
- V23: *Evet oldu, ders kitaplarının boş yerlerine resim çizmesini öğretmeni fark edip çok güzel çizim yapmışsın diye tebrik etmesi çocuğumun motivasyonunu yükseltti.*
- V26: *Evet olumlu geri dönüş aldım.*
- V34: *Evet çizimle ilgili hevesi var. Öğretmenleri bunu belirtiyor.*
- V38: *Evet, Öğretmeninden olumlu geri dönüş aldık.*
- V39: *Evet her yönden daha ilgili davrandılar.*
- V43: *Okul öğretmenleri resimlerini çok beğeniyor ve örnek olarak gösteriyorlardı. Yetenekli olduğunu belirtiyorlardı.*
- V44: *Evet, Öğretmeninden olumlu geri dönüş aldık.*

Araştırmanın 3. Sorusuna verilen cevaplardan Çocuğu BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra, kendi (okulundaki) resim öğretmenlerinden olumlu bir geri dönüş olmadığını belirten veli görüşlerinden örnekler:

- V1: *Hayır*
- V2: *Herhangi bir geri dönüş olmadı.*
- V5: *Hayır olmadı (okulda resim dersi ile ilgili pek çalışmalar yapılmadığından)*
- V10: *Resim öğretmeni ile ilgili birebir görüşmemiz olmadı. Herhangi bir geri dönüş almadık.*

V15: *Kendi resim öğretmeni zaten beğeniyor resimlerini. Hatta Bilseme yönlendiren de kendi resim öğretmeni. Ama henüz extra bir geri dönüş olmadı.*

V16: *Herhangi bir dönüt olmadı ancak, biz çocuktaki olumlu gelişmelerin farkındayız.*

V17: *İlköğretim öğrencisi olduğundan herhangi bir dönüş olmadı.*

V18: *Hayır herhangi bir dönüş olmadı*

V27: *Oğlum ikinci sınıf (ilköğretim) öğrencisi olduğundan okulunda resim öğretmeni bulunmamaktadır.*

V28: *Hayır herhangi bir olumlu dönüt almadım.*

V29: *Okulda kurs öğretmeni var. Resim kursu öğretmeni. Bu konuda herhangi bir görüşmemiz olmadı. Sınavdan sonra kursa birkaç kez gitti bu konuda bir dönüş veya fikir beyanı olmadı.*

V30: *Olmadı*

V31: *Olamadı. Ortaokula başladığı için resim öğretmeni ile bu konuda hiç görüşmedik. Geri dönüş olmadı*

V32: *İlkokulda resim dersini bir düzende işledikleri için bunu gözlemleyemedik.*

V33: *Hayır.*

V35: *Çocuğumuz İHL'de okuduğu için resim dersi görmemekte.*

V36: *Olmadı, Öğretmeninden herhangi bir görüş gelmedi. Ben öğretmeninini bilgilendirdim. Yarışmalara katılmasını teşvik ettim.*

V40: *Oğlum henüz ikinci sınıf öğrencisi. Devlet okulunda kalabalık mevcutlu Bir sınıfta eğitim görüyor. Maalesef öğretmeni sanat ve spor derslerini gerektiği kadar önemsemiyor ama oğlum Bilsem'de yaptığı birkaç çalışmasını sınıfa götürüp öğretmenine gösterdiğinde sınıf panosuna asmış ve oğlumu tebrik etmiş.*

V41: *Şu an zaten 2. sınıfa gidiyor, ben henüz pek bir değişim fark etmedim ve hocasından bu yönde bir dönüş olmadı. Geçen yıldan beri sınıf arkadaşlarının övgüsünden bahsediyordu.*

4.4. Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bilsem resim alanı öğrenci velilerinin: *Çocuğunuz BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra sanatsal konulara ya da etkinliklere karşı ilgisinde bir farklılık gözlemlediniz mi?* Sorusuyla ilgili vermiş oldukları cevapların frekans ve yüzdeleri analiz edilerek tablolştırılmıştır.

Tablo 14
Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları

Yanıtlar	Kodlanmış	f	%
Olumlu bir farklılık olduğunu belirten velilerin sayısı	V3, V4, V6, V7, V8, V9, V10, V11, V12, V14, V16, V17, V20, V21, V22, V23, V24, V25, V26, V32, V33, V34, V35, V36, V37, V38, V39, V40, V43	28	63.64
Olumlu bir farklılık olmadığını belirten velilerin sayısı	V1, V13, V15, V27, V28, V29, V30, V31	9	20.45
Kısmen farklılık olduğunu belirten velilerin sayısı	V2, V5, V18, V19, V41, V42, V44	7	15.91

Tablo 14’te resim alanı öğrenci velilerinin *Çocuğunuz BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra sanatsal konulara ya da etkinliklere karşı ilgisinde bir farklılık gözlemlediniz mi?* sorusuna verdikleri cevapların üç grupta toplandığı görülmektedir. Tablo 14 incelendiğinde *Çocuğu BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra sanatsal konulara ya da etkinliklere karşı ilgisinde bir farklılık gözlemlediğini belirtenlerin* f: 28, %63.64 olduğu; *Olumlu bir farklılık olmadığını belirtenlerin* f: 9, %20.45 olduğu ve *Kısmen olumlu bir farklılık olduğunu belirtenlerin* f: 7; %15.91 olduğu görülmektedir.

Araştırmanın 4. Sorusuna verilen cevaplardan, çocuğu BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra sanatsal konulara ya da etkinliklere karşı ilgisinde bir farklılık gözlemlediğini belirten veli görüşlerinden örnekler:

- V3: *Evet*
- V4: *Evet sanatsal ve kültürel faaliyetlere ilgisi arttı.*
- V6: *Evet daha çok resim ve dansla ilgilenmeye başladı.*
- V7: *Evet farkındalığı arttı.*
- V8: *Evet gözlemledim. Resimlere veya tablolara daha anlamlı baktığımı fark ettim.*
- V10: *Kesinlikle Bilseme başladıktan sonra sanatsal konulara ve özellikle resme karşı olumlu anlamda ilgisi arttı.*
- V11: *Evet gözlemledim.*
- V12: *Bilsem den önce daha basit çizimlere ilgi duyarken (kurgusal karakterler) şimdi karakalem portre çalışmalarına ilgi duymaya başladı. Ressamların hayat hikayelerini araştırmaya başladı*
- V14: *evet gözlemledim*
- V16: *Kesinlikle, ayrıntılara daha dikkat ediyor. Genel olarak ta bir değişim söz konusu oldu.*
- V17: *olumlu yönde evet*
- V20: *Evet*
- V21: *Evet gözle görülür bir fark oluştu. Verilen ödevler dışında da bir şeyler yapmayı seviyor ve bunu yaparken çok mutlu olduğunu ve deşarz olduğunu söyleyebilirim.*
- V22: *Evet farklı sanatsal konulara karşı ilgisinin arttığını gözlemledim.*
- V23: *evet, resme olan ilgisi bir hayli fazlalaştı*
- V24: *Evet*
- V25: *Evet*
- V26: *Evet resme ilgisi arttı, bakış açısı gelişti.*
- V32: *İlgisi artmaya başladı. Bu konu ile ilgili sorular sormaya bu tarz materyallerle ilgili daha fazla yönelmeye başladı.*
- V34: *Evet, gördüğü cisimlerin resmini yapmaya çalışıyor.*

V35: *Bilsem de resim öğretmeninin yaptığı farklı etkinlikler sayesinde çocuğumuzun ilgisi yöne de daha da kaymıştır.*

V36: *Resim yapmaya daha istekli oldu. Bu tür etkinlikleri daha çok sevmeye başladı.*

V37: *Evet artış oldu.*

V38: *"Evet. Ufkunun genişlediğini ve nerdeyse her türlü sanatsal faaliyete duyarlı ve ilgili olduğunu gördüm."*

V39: *Evet bakış açısı değişti çok daha iyi gözlemleyip ayrıntı ile inceliyor.*

V40 *Zaten resim yapmayı çok seven bir çocuktur. Yaptığı resimlerde teknik bilgileri kullandıkça daha keyif almaya başladı. Dolayısıyla sanat tarihi hakkında sorular sormaya, araştırmalar yapmaya başladı.*

V43: *Daha fazla resim alanına eğilimi ve araştırması oldu. Evet sanatsal faaliyetlere yönelmesine neden oldu.*

Araştırmanın 4. Sorusuna verilen cevaplardan, çocuğu BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra sanatsal konulara ya da etkinliklere karşı ilgisinde bir farklılık gözlemlemediğini belirten veli görüşlerinden örnekler:

V1: *Hayır*

V13: *hayır gözlemlemedim. Her zamanki ilgisi sabit kaldı*

V15: *Her zaman sanatsal etkinliklere ilgisi vardı. Kızım çok az katıldı BİLSEM’deki resim çalışmalarına o yüzden henüz bir farklılık görmedik.*

V27: *Gözlemleyemedim.*

V28: *Yeteneğinin olduğu alanda resim yapmaya devam ediyor. BİLSEM'in farklı alanlarda da resim becerisini geliştirdiğini ve estetik anlayış geliştirmesini beklerdim.*

V29: *BİLSEM’de yapılan etkinliklere severek katılım sağladı, ama gündelik hayatta gözle görülür bir gelişme yok, zaten çevremizde pek bilim ve sanat etkinliği de yapılmıyor. Gerçi Teknofest ile ilgili etkinliğe katılmak istedi ama hem biz ilgilenemedik şartlardan dolayı hem de kayda değer bir fikir vesaire olmadı.*

V30: *Evimizde ressamlar ve resimlerine dair kitaplar var. Ama merak edipte açıp incelemedi. Böyle bir ilgi ve farklılık görmedim.*

V31: *Hayır önceki ile aynı.*

V33: *Hayır (Henüz yeni başladı)*

Araştırmanın 4. Sorusuna verilen cevaplardan, çocuğunda BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra sanatsal konulara ya da etkinliklere karşı ilgisinde kısmen bir farklılık gözlemlendiğini belirten veli görüşlerinden örnekler:

V2: *Kısmen, Bazı sanat eserleri ile farklı fikirler beyan etmeye başladı.*

V5: *Nadiren oldu.*

V18: *azda olsa olumlu bir farklılık gözlemledim.*

V19: *sadece şu anlık resim yönünde bir farklılık sezdik*

V41: *Öğrendiği birkaç tekniği resimlerine eklemeye çalıştı. Ufak ufak etkisi olduğunu düşünüyorum.*

V42: *İlgisi öğrendikleri ile sınırlı kaldı.*

V44: *Kısmen oldu diyebilirim*

4.5. Beşinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bilsem resim alanı öğrenci velilerinin: *Çocuğunuzda BİLSEM resim eğitimine başladıktan sonra yaratıcılık, özgün düşünme gibi konularda bir farklılık gördünüz mü? AÇIKLAYINIZ.* Sorusuyla ilgili vermiş oldukları cevapların frekans ve yüzdeleri analiz edilerek tabloleştirilmiştir.

Tablo 15
Beşinci Araştırma Sorusuna İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları

Yanıtlar	Kodlanmış	f	%
Olumlu bir farklılık olduğunu belirten velilerin sayısı	V1, V2, V4, V6, V7, V8, V9, V10, V11, V12, V14, V15, V16, V17, V19, V20, V21, V22, V23, V24, V25, V26, V30, V34, V35, V36, V37, V38, V39, V42, V43	31	70.45
Olumlu bir farklılık olmadığını belirten velilerin sayısı	V13, V18, V27, V28, V29, V31, V33, V41	8	18.18
Kısmen farklılık olduğunu belirten velilerin sayısı	V3, V5, V40, V44	4	9.09
Gerileme olduğunu belirten velilerin sayısı	V32	1	2.27

Tablo 15’te resim alanı öğrenci velilerinin Çocuğunuzda BİLSEM resim eğitimine başladıktan sonra yaratıcılık, özgün düşünme gibi konularda bir farklılık gördünüz mü? sorusuna verdikleri cevapların dört grupta toplandığı görülmektedir. Tablo 15 incelendiğinde Çocuğu BİLSEM resim eğitimine başladıktan sonra yaratıcılık, özgün düşünme gibi konularda olumlu bir farklılık olduğunu belirtenlerin f: 31, %70.45 olduğu; olumlu bir farklılık olmadığını belirtenlerin f: 8, %18.18 olduğu Kısmen farklılık olduğunu belirtenlerin f: 4; %9.09 olduğu ve gerileme olduğunu belirtenlerin f:1, %2.27 görülmektedir.

Araştırmanın 5. Sorusuna verilen cevaplardan, Çocuğunda BİLSEM resim eğitimine başladıktan sonra yaratıcılık, özgün düşünme gibi konularda bir farklılık gördüğünü belirten veli görüşlerinden örnekler:

V2: *Zaten algısı açık olan oğlumda farklı düşünme becerilerinin arttığını gözlemledim. Artık sanatın kalıplarının olmadığını daha farkına varmış olduğunu konuşmalarından anlıyorum.*

V4: *Evet gördüm robotik kodlama ve tuval üzerine görsellerle fikir beyan etme konularında değişiklikler fark ettim*

V6: *Evet kendine olan öz güveni daha çok geliştirdi*

V7: *Olaylara bakış açısı değiştiğini ve yaratıcılığını ortaya koyan fikirler olduğu belirgin bir şekilde kendini göstermekte.*

V8: *Evet bir farklılık gördüm. Bir tabloya baktığımda farklı şeyler söylediğini ve düşündüğünü ifade etti*

V9: *Evet*

V10: *Evet hem resim alanında hem de seçmiş olduğu atölyelerdeki gördüğü konularda üretkenlik anlamında farkındalık gösterecek derecede arttı.*

V11: *Evet gördüm*

V12: *Evet Özellikle portre çizimlerinde başta olmak üzere kendine özgü resimler yapmaya başladı.*

V14: *olaylara daha farklı yaklaşıyor ayrıntılara dikkat ediyor.*

V15: *Daha rahat ve özgür hissediyor derslerden sonra.*

V16: *Genel olarak olaylara bakış açısı değişti. Öz güven artışı ve olumlu düşünme artışı oldu*

V17: *Bana, benim bilmediğim fark etmediğim farkındalıklar gösteriyor*

V19: *Evet, düşünce gücünde ve bu düşünce gücünü yansıtmada iyi gelişmeler görmekteyiz.*

V20: *Evet, farklı tekniklerle resim çizmeye başladı.*

V21: *Evet gördüm. Evdeki basit malzemelerle çok yaratıcı eserler yapabiliyor. Mesela evdeki karton ve kağıtları kullanarak ev yapabiliyor.*

V22: *Evet farklılık gösterdi. Özellikle tablet aracılığıyla, bilgisayar aracılığıyla teknik resim programlarında çizimler ile ilgili kendine özgü çizimler geliştiriyor.*

V23: *Kendine olan güveni arttı, Resme olan ilgisi biraz daha fazlalaştı. Örneğin daha önce sadece çizgi film karakterini çizmeye meyilliydi, BİLSEM eğitimlerine başladıktan sonra farklı objeler çizmeye başlaması dikkatimizi çekti.*

V25: *Evet, resim yorumlama yeteneği gelişti. Farklı bakış açısı kazandı*

V26: *Evet Bize ütöpik gelen düşünceleri bazen bize soru olarak sormaktadır.*

V30: *Evet görüyorum. Etrafı incelerken perspektif ve renklerin tonlarına özellikle bakıyor. Bir şeyi garip çizdiğinde "benim dünyam böyle" diyor.*

V34: *Evet, bilgisayar telefon vb. Araçlarla farklı görsel parçaları bir araya getirip yeni kompozisyonlar oluşturmaya çalışıyor.*

V35: *Çocuğumuzun olaylara bakış açısı değişmiş olup bunu yaptığı çizimlerde gözlemlemekteyiz.*

V36: *Evet olayları farklı yorumlayabiliyor. Resimlerine farklı şekilde yorum katarak çizebiliyor. Farklı açılardan baka biliyor.*

V37: *Evet gerçekten çocuğumuzda yaratıcılık özelliğinde artış oldu.*

V38: *Evet. Nerdeyse yaşamın her aşamasında özgün işlerde sıradan olmayan, özgün davranışlar ve işler yapan bir çocuk. Yaptığı legolar, çizdiği resimler, farklı müzikler, verdiği cevaplarla özgün bir çocuk olduğunu görebiliyorum.*

V39: *Evet eserleri daha iyi inceliyor. Kendi çalışmalarını da daha iyi yapıyor. Bilinçli çalışıyor.*

V42: *Yaratıcılık konusunda evet gördüm*

V43: *Duygularını daha fazla resme yansıtmaya başladı. Evet daha özgün düşünmeye çok farklı orijinal düşünmeye başladı. Hayata bakış açısında çok olumlu olduğunu düşünüyorum. Daha kendinde ve kararlarından emin olmaya başladı. Öz güvenine çok katkı sağladığını düşünüyorum.*

Araştırmanın 5. Sorusuna verilen cevaplardan, Çocuğunda BİLSEM resim eğitimine başladıktan sonra yaratıcılık, özgün düşünme gibi konularda bir farklılık görmediğini belirten veli görüşlerinden örnekler:

V13: *Bu tür konulara zaten ilgisi vardı.*

V18: *çocuğum BİLSEM'e başlayalı iki aylık bir zaman geçti. Bu süre zarfında bir farklılık görmedim*

V27: *BİLSEM'e katılmadan önce soruda bahse konu durumları zaten mevcuttu. Fakat bunun verilen eğitimle henüz daha belirgin bir hale gelip somutlaştığını görmedim*

V28: *İlgisinin olduğu tarzda resimler yapıyor. Anime tarzda. Ama estetik kaygı ve kompozisyon anlamında bir beceri geliştirmedini düşünüyorum.*

V29: *Kıyaslama yapabileceğimiz bir durum olmadı, ama yaşlılarına göre çizimleri gayet başarılı. BİLSEM’de ki öğretmeni yetenekli buluyor. Oğlumun genel olarak pratik ve yaratıcı bir zekâsı var, ama biz yeterince ilgilenemiyoruz.*

V31: *Kısa süreli bir eğitim süresi oldu. Farkına varacak zaman geçirmediğim daha.*

V33: *Resim konusunda iyi olduğunu BİLSEM’in yaratıcılığını artıracaklarını düşünüyorum. Henüz bir fark görmedim*

V41: *Hayır, çünkü kızım anasınıfından beri her konuda üretici ve özgün düşünüyordu zaten. Herhangi bir fark olduğunu düşünmüyorum.*

Araştırmanın 5. Sorusuna verilen cevaplardan, Çocuğunda BİLSEM resim eğitimine başladıktan sonra yaratıcılık, özgün düşünme gibi konularda kısmen bir farklılık gördüğünü belirten veli görüşlerinden örnekler:

V3: *Yaratıcılık resim eğitimine başlamadan öncede çok iyiydi resim eğitimine başladıktan sonra resim çizimindeki teknikleri öğrendi*

V5: *Gördüm fakat yeterli olduğunu düşünmüyorum*

V40: *Oğlum aynı zamanda bilsem genel yetenek öğrencisi zaten düşünce ve yorumlama olarak akranlarından farklı bir tutum sergilediğinin farkındaydık. Bilsem ona kendini çok rahat hissettirecek bir ortam sundu. Resimlerinde eskiden beri detaylar yoğundu ama çizimleri çok teknik değildi. Çok kısa bir süredir eğitime başlamasına rağmen Teknik olarak baya ilerledi, ama yaratıcılık olarak çok ilerlediğini henüz söyleyemeyeceğim.*

V44: *Zaten birçok konuda hep farklı düşünen bir çocuktur. Resim eğitimi almaya başladıktan sonra özgün düşünme konusunda biraz daha geliştiğini söyleyebilirim*

V32 kodlu velimiz ise araştırmanın 5. Sorusuna verdiği yanıtta çocuğunun gerilediğini ifade etmiştir.

“Öğrencilerle birlikte ve grup halinde çalıştığı için yaratıcılık ve özgünlük konusunda kısmi bir gerilemenin olduğunu gözlemlemekteyim”

4.6. Altıncı Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bilsem resim alanı öğrenci velilerinin: *Çocuğunuz BİLSEM sınavlarına sınıf öğretmeni tarafından mı yönlendirildi? Sizin de böyle bir beklentiniz var mıydı? Çocuğunuzun yeteneğini fark ediyor muydunuz? AÇIKLAYINIZ.* Sorusuyla ilgili vermiş oldukları cevapların frekans ve yüzdeleri analiz edilerek tablollaştırılmıştır.

Altıncı araştırma sorusu üç kısımda incelenmiştir.

Tablo 16

Altıncı Araştırma Sorusunun Birinci Kısımına İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları

Yanıtlar	Kodlanmış	f	%
Sınıf öğretmeni tarafından yönlendirildiğini belirten velilerin sayısı	V2, V4, V7, V8, V9, V10, V11, V13, V14, V15, V16, V17, V18, V19, V20, V21, V22, V23, V24, V25, V26, V27, V28, V29, V32, V33, V34, V35, V36, V37, V38, V41, V42, V44	34	77.27
Sınıf öğretmeni tarafından yönlendirilmediğini belirten velilerin sayısı	V1, V6, V12, V30, V31, V39, V40, V43	8	18.18
Görüş belirtmeyen velilerin sayısı	V3, V5	2	4.55

Tablo 16’da resim alanı öğrenci velilerinin “Çocuğunuz BİLSEM sınavlarına sınıf öğretmeni tarafından mı yönlendirildi” sorusuna verdikleri cevapların üç grupta toplandığı görülmektedir. Tablo 16 incelendiğinde Çocuğunuzun BİLSEM sınavlarına sınıf öğretmeni tarafından yönlendirildiğini belirtenlerin f: 34, %77.27 olduğu; sınıf öğretmeni tarafından yönlendirilmediğini belirtenlerin f: 8, %18.18 olduğu ve görüş belirtmeyenlerin f: 2; %4.55 olduğu görülmektedir.

Tablo 17

Altıncı Araştırma Sorusunun İkinci Kısımına İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları

Yanıtlar	Kodlanmış	f	%
Beklentisi olduğunu belirten velilerin sayısı	V1, V3, V4, V5, V6, V9, V10, V11, V12, V13, V15, V16, V17, V18, V19, V20, V21, V22, V24, V25, V26, V27, V28, V29, V30, V31, V32, V33, V34, V35, V37, V39, V40, V41, V42, V43, V44	38	86.36
Beklentisi olmadığını belirten velilerin sayısı	V2, V8, V23, V36, V38	4	9.09
Görüş belirtmeyen velilerin sayısı	V7, V14	2	4.55

Tablo 17’de resim alanı öğrenci velilerinin BİLSEM sınavlarına yönelik “sizin de bir beklentiniz var mıydı?” sorusuna verdikleri cevapların üç grupta toplandığı görülmektedir. Tablo 17 incelendiğinde Çocuğunun BİLSEM sınavlarına girmesi konusunda kendilerinin de beklentisi olduğunu belirtenlerin f: 38, %86.36 olduğu; Beklentisi olmadığını belirtenlerin f: 4, %9.09 olduğu ve görüş belirtmeyenlerin f: 2; %4.55 olduğu görülmektedir.

Tablo 18

Altıncı Araştırma Sorusunun Üçüncü Kısımına İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları

Yanıtlar	Kodlanmış	f	%
Çocuğunun yeteneğini fark ettiğini belirten velilerin sayısı	V1, V3, V4, V5, V6, V9, V10, V11, V12, V13, V15, V16, V17, V18, V19, V20, V21, V22, V23, V24, V25, V26, V27, V28, V29, V30, V31, V32, V33, V34, V35, V37, V38, V39, V40, V41, V42, V43, V44	39	88.64
Çocuğunun yeteneğini fark etmediğini belirten velilerin sayısı	V2, V8, V36	3	6.82
Görüş belirtmeyen velilerin sayısı	V7, V14	2	4.55

Tablo 18’de resim alanı öğrenci velilerinin “Çocuğunuzun yeteneğini fark ediyor muydunuz?” sorusuna verdikleri cevapların üç grupta toplandığı görülmektedir. Tablo 18

incelendiğinde çocuğunun yeteneğini fark ettiğini belirtenlerin f: 39, %88.64 olduğu; Fark etmediğini belirtenlerin f: 3, %6.82 olduğu ve Görüş belirtmeyenlerin f: 2; %4.55 olduğu görülmektedir. Araştırmanın 6. Sorusuyla alakalı olarak Tablo 16, Tablo 17 ve Tablo 18'deki verilerden hareketle BİLSEM sınavlarında başarılı olup BİLSEM'de eğitim alan öğrencilerin yeteneğinin hem öğretmenleri hem de velileri tarafından fark edildiği ifade edilebilir.

Araştırmanın 6. Sorusuna verilen cevaplardan, Çocuğunu BİLSEM sınavlarına sınıf öğretmeni tarafından yönlendirildiğini, kendilerinin de beklentisi olduğunu ve Çocuğunun yeteneğini fark ettiğini belirten velilerin görüşlerinden örnekler:

V4: *evet resim konusunda yetenekliydi. Bu durum konusunda öğretmeni ile iş birliği yapıp başvuruda bulunduk.*

V9: *Sınıf öğretmeni tarafından yönlendirildi. Evet fark ettim*

V10: *Hem sınıf öğretmenin yönlendirmesi etkili oldu ve ayrıca mesleğiniz gereği sınavların ve BİLSEM'lerin varlığından haberdar olduğumuzdan bizim de beklentimiz vardı.*

V11: *Evet öğretmeni tarafından yönlendirildi yeteneğini biliyordum.*

V13: *Evet öğretmenimiz tarafından yönlendirildik benim de böyle bir beklentim vardı. Yeteneğini fark ediyordum.*

V15: *Hem resim öğretmeni hem sınıf öğretmeni hem de biz yeteneğinin farkındaydık. Bu şekilde bir yönlendirmeyi hepimiz yaptık.*

V16: *sınıf öğretmenimizle beraber hareket ettik. Çocuğun yeteneğinin farkındaydık.*

V17: *öğretmenimiz adil davranmak maksadıyla tüm sınıfı 2 sınava tabi tuttu, çocuğum bunları geçti ve hakkı ile sınava girebilmeyi başardı. Yeteneğinin farkında olduğumuz için sürecin her aşamasında iş birliği içindeydik.*

V18: *çocuğumun yeteneğini hem biz ebeveynler hem de okuldaki öğretmeni fark ettik. Öğretmeni bilsem sınavına girmesinde fayda olacağını bildirdi.*

V19: *Çocuğumun resme karşı büyük bir ilgisi vardı ve ilk okul öğretmeni bu ilgiye karşılık bilsem sınavına katılmasında ısrar etti ve bizde sınava girmesini söyledik*

V20: Öğretmen tarafından yönlendirildi. Yeteneğini önceden fark ettik ve böyle bir sonuç bekliyorduk.

V21: Sınıf öğretmeni yönlendirdiği gibi biz de bir şeylerin farkındaydık.

V22: BİLSEM sınavlarına sınıf öğretmeni tarafından ve çevremizden de yönlendirmeler oldu. Öğrencimizin yeteneğinin farkındaydık. BİLSEM’de aldığı eğitimlerden sonra olumlu yönde gelişim sağladı. Özellikle okuldaki derslere de olumlu katkılar sağladı.

V23: çocuğumun yeteneğinin farkındaydım. Fakat böyle bir kurumun (BİLSEM) varlığından haberim yoktu. Sınıf öğretmeninin tavsiyesi üzerine sınava katıldık.

V24: Yeteneğinin farkındaydık, öğretmeni de bunu fark etti, bizi bu konuda yönlendirdi.

V25: Küçük yaşından beri farkındaydık. Sınıf öğretmeninin yönlendirmesiyle sınavlara başvurduk.

V26: Evet sınıf öğretmeni yönlendirdi. Fakat çocuğumuz başarısından haberimiz vardı.

V27: sınıf öğretmenimiz oğlumun resim yeteneğini bizden çok sonra fark etti. Yönlendirme yaptı. İlk oğlumuzda BİLSEM’de eğitim gördüğünden çoğu şeyden haberimiz vardı. Yeteneğinden küçük yaşlardan bu yana farkındaydık.

V28: BİLSEM’in sınavını takip ediyorduk. Öğretmeni de ilgiliydi.

V29: Sınıf öğretmeni tarafından yönlendirildi. Resim kursunda özellikle yönlendirildi. İlk oğlumuz BİLSEM sınavına girmişti ama Mülakatta elendi. Öğretmenin çok şaşırması, kazanacağından emindi. Ayrıca bu mülakat sınavları nasıl yapılıyor, ne soruluyor pek açık değil. Oğlumuzun nasıl ve niye elendiğini bilmiyoruz. İkinci oğlumun yeteneğini evet fark ediyorduk ve bilsem sınavlarına girmesini bizde istiyorduk.

V32: çocuğumuz gördüklerini çizme ve yansıtma noktasında yetenekli idi. Okuldaki sınıf öğretmeninin resim dersindeki desteği de bu konuda öğrenciyi cesaretlendirdi.

V33: Sınıf öğretmeni yönlendirdi. Daha küçük yaştan itibaren resimde oldukça yetenekliydi.

V34: Öğretmenin ve bizim ortak görüşüydü.

V35: Sınıf öğretmeni ve biz veliler olarak ortak aldığımız kararlarla kızımızı yönlendirdik çocuğumuzun yeteneğini yaptığı çizimlerle görmekteyiz.

V37: *Bizim bilgimiz vardı ama öğretmenimiz bizi yönlendirdi. Zaten çocukta olan yeteneği fark ediyorduk.*

V41: *Sınıf öğretmenimizin bilgilendirmesi ve yönlendirmesiyle BİLSEM'den haberdar oldum. Yeteneğini yalnız biz değil hocası ve sınıf arkadaşları da dile getiriyordu.*

V42: *Sınıf öğretmeni tarafından yönlendirildi. Yeteneğini küçüklüğünden fark ettik. El becerisi ve resim kabiliyeti var.*

V44: *BİLSEM sınavlarından haberimiz vardı. Resim konusunda da yetenekli olduğunu düşünüyorduk. Hem öğretmeni tavsiye etmişti hem de bizde istemiştik.*

Araştırmanın 6. Sorusuna verilen cevaplardan, Çocuğunu BİLSEM sınavlarına sınıf öğretmeni tarafından yönlendirilmediğini, kendilerinin de beklentisi olduğunu ve Çocuğunun yeteneğini fark ettiğini belirten velilerin görüşlerinden örnekler:

V1: *Okulu ve Öğretmenleri böyle bir yeteneğinin olduğunu fark etmediler. Yeteneğini biz küçük yaşta biliyorduk. Sürekli gittiğimiz çocuk doktoru da düşüncelerimizi teyit etti.*

V12: *genel yetenek noktasında sınıf öğretmeninde yönlendirmesi oldu ama resim konusunda özellikle annesinin çizimlerini beğenerek, yeteneğini fark etmesi üzerine resim sınavlarına girdi.*

V30: *Sınıf öğretmeninden çok resim öğretmeni yönlendirdi. Sınıf öğretmenine kalsa haberimiz dahi olmayacaktı. Çocuğun yeteneği olduğunu düşünüyorduk. Daha evvel sınava girmiş ama pandemiye denk gelmişti.*

V31: *Aile olarak fark ettik. Resim yarışmasında anaokulundayken 3. oldu.*

V39: *Hayır öğretmeni yönlendirmedi, Anne yönlendirdi. Çocuğum yetenekliydi bundan dolayı beklentim yüksekti. Evet oyun hamurlarıyla oynarken dahi güzel figürler yapıyordu hayvanları bire bir yapıyordu.*

V40: *Oğlum çok küçük yaştan beri (1-2 yaş) resim malzemeleri ile haşır neşir. Evimizde çok çeşitli boya kalem fırçalar hep vardı. Resim yaparken hem keyif alıyor hem de rahatlıyordu. Resimlerinde inanılmaz Detaylara yer verirdi yaşına nazaran. Yani Kendim gayet farkındaydım yeteneğinin. Sınıf öğretmeni genel yetenek alanında aday göstereceğini ifade edince, biz de özellikle resim alanında da şansını denemesi Gerektiğini ifade edince iki alanda da aday gösterilmiş oldu. Öğretmeni sınıfta pek resim yaptırmadığı için maalesef yeteneğinin farkında değildi.*

V43: *Kendim sınavların farkındaydım ve öğretmenlerini de bilgilendirdim, onlarda yardımcı oldular. Evet farklı ve yetenekli bir çocuk olduğunu fark ediyorum erken yürümesi her şeyi akranlarına göre daha kolay anlaması, resimlerinin daha farklı olması, derslerindeki başarılar.*

Araştırmanın 6. Sorusuna verilen cevaplardan, Çocuğunu BİLSEM sınavlarına sınıf öğretmeni tarafından yönlendirildiğini, kendilerinin beklentisinin olmadığını ve Çocuğunun yeteneğini fark etmediğini belirten velilerin görüşlerinden örnekler:

V2: *Evet öğretmenimiz yönlendirdi. Resim alanında bir beklentim yoktu açıkçası. Farklı düşünme ve hayal gücü olduğunun farkındaydım ancak çizime yansıtabileceğini düşünmemiştim.*

V36: *Evet sınıf öğretmeni yönlendirdi. Beklentimiz yoktu. Daha çok genel yetenek alanında beklentimiz vardı. Resim alanında çok fark etmedik. Sınava girdikten sonra yeteneği fark edildi.*

V8: *Çocuğum bilsem sınavına öğretmeni tarafından yönlendirildi. Ben çocuğumun bu yeteneğini fark etmedim*

4.7. Yedinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bilsem resim alanı öğrenci velilerinin: *Çocuğunuzda BİLSEM eğitimlerinden sonra kitle iletişim araçlarında sanatla ilgili yayınları takip etmede bir değişiklik olduğunu düşünüyor musunuz? Olduysa ne tür değişiklikler oldu? AÇIKLAYINIZ.* Sorusuyla ilgili vermiş oldukları cevapların frekans ve yüzdeleri analiz edilerek tablolaştırılmıştır.

Tablo 19
Yedinci Araştırma Sorusuna İlişkin Kodlanmış Veli Cevapları

Yanıtlar	Kodlanmış	f	%
Değişiklik olduğunu belirten velilerin sayısı	V1, V7, V8, V10, V14, V19, V20, V21, V23, V24, V27, V32, V33, V34, V38, V39, V40, V43, V44	19	43.18

Değişiklik olmadığını belirten velilerin sayısı	V2, V3, V4, V5, V6, V9, V12, V13, V15, V16, V18, V22, V25, V30, V31, V35, V37, V41, V42	19	43.18
Kısmen değişiklik olduğunu belirten velilerin sayısı	V11, V29, V36	3	6.82
Görüş belirtmeyen velilerin sayısı	V17, V26, V28	3	6.82

Tablo 19’da resim alanı öğrenci velilerinin “Çocuğunuzda BİLSEM eğitimlerinden sonra kitle iletişim araçlarında sanatla ilgili yayınları takip etmede bir değişiklik olduğunu düşünüyor musunuz? Olduysa ne tür değişiklikler oldu?” sorusuna verdikleri cevapların dört grupta toplandığı görülmektedir. Tablo 19 incelendiğinde BİLSEM Resim Alanı öğrenci velilerinden, çocuklarında BİLSEM eğitimlerinden sonra kitle iletişim araçlarında sanatla ilgili yayınları takip etmede bir değişiklik olduğunu belirtenlerin f: 19, %43.18 olduğu; Bir değişiklik olmadığını belirtenlerin f: 19, %43.18 olduğu, Kısmen bir değişiklik olduğunu belirtenlerin f: 3; %6.82 olduğu ve görüş belirtmeyenlerin f: 3; %6.82 olduğu görülmektedir.

Araştırmanın 7. Sorusuna verilen cevaplardan, çocuğunda BİLSEM eğitimlerinden sonra kitle iletişim araçlarında sanatla ilgili yayınları takip etmede bir değişiklik olduğunu belirten velilerin görüşlerinden örnekler:

V1: *Önceden beri Takip etmeyi Seviyor.*

V7: *Instagram’da yerli yabancı sanatçıları takibe başladı*

V8: *sanat ile ilgili çeşitli dergiler alıp okumaya başladı*

V10: *Evet özellikle resim alanında görsel yayınlarda (TV, internet, dergi) resim ile ilgili konuları takip ettiğini gözlemledik*

V14: *Evet, resim müzik gibi alanlara daha fazla ilgi göstermeye başladı.*

V19: *evet sürekli ünlü ressam, şarkıcıları takip ediyor, izliyor, araştırıyor.*

V20: *Evet, yaratıcı çizim fikirlerini takip edip bundan yararlandı*

V21: *Resim eserleriyle ilgili aramalar yaptığını gözlemlemekteyim.*

V23: *Evet, örnek vermek gerekirse, evde bilgisayar başına geçtiğinde genelde çizgi filimler ya da müzik dinlemek için geçerdi. BİLSEM'e başladıktan sonra deney yapımlarına ve resim yapan videolara ilgisi oldukça arttı.*

V24: *Evet oldu. Daha bilinçli ve bu konuda bilgilendiğini düşünüyorum.*

V27: *iletişim araçlarında sanatla ilgili yayınları takip ediyor.*

V32: *Belgesel ve origami gibi konularda ilgisi artmaya ve bu tür konularla ilgili sorular sormaya başladı.*

V33: *Sosyal medyada -online- yapılan bazı farklı teknikleri kaydedip uygulamaya çalışıyoruz.*

V34: *Sanal ortamda görsel çalışmaları takip ediyor.*

V38: *"İnternette ressamların yapıtlarını inceleme durumu oldu. TV de bazı sanat programlarını takip ettiğini gözlemliyorum."*

V39: *Evet hocalarını yönlendirmeleri ile iletişim araçlarını kullanıyor.*

V40: *Instagram'a sanat sayfalarını, özellikle kendi yaşlarında BİLSEM resimli olan çocukların hesaplarını incelemeye başladı. Ünlü ressamların hayatlarını araştırmaya başladı.*

V43: *Resim alanında araştırmaları arttı. Teknolojiyi daha rahat kullanıyor.*

V44: *Sanatla ilgili internet sitelerini takip etmeye başladı. Özellikle sanatçıların hayatlarını ve eserlerini inceliyor.*

Araştırmanın 7. Sorusuna verilen cevaplardan, çocuğunda BİLSEM eğitimlerinden sonra kitle iletişim araçlarında sanatla ilgili yayınları takip etmede bir değişiklik olmadığını belirten velilerin görüşlerinden örnekler:

V2: *Açıkçası bilsem ve okulun tam gün olmasından dolayı zaman problemimiz var. Bu nedenle çok yoğun sanat yayını takip edemiyor.*

V3: *Fark etmedim*

V4: *Daha çok sanatsal değil de bilişim konusunda ilerleme oldu*

V5: *Olmadı*

V6: *Şimdilik daha çok piyano ile ilgili videoları izlemeyi seviyor.*

V9: *Hayır*

V12: *Maalesef çok fazla bir değişiklik olmadı*

V13: *Hayır düşünmüyorum.*

V15: *Bilgisayar ve sosyal medyayı kısıtlı kullanıyoruz bundan dolayı fark hissetmedik.*

V16: *belirgin bir fark gözlemlemedim. Ancak ilerleyen zamanlarda oluşacağına inanıyorum.*

V18: *BİLSEM'e başlangıcının 2 ay olduğu dikkate alındığında fark edilecek kadar bir değişim olmadığını düşünüyorum*

V22: *Değişiklik olmadı*

V25: *hayır gözlemlemedik*

V30: *Düşünmüyorum. Bu sene büyük şehre tayin çıkınca resim galeri ve müzelerine götürmeyi düşünüyorum. Oralarda bu bilgisini daha iyi gözlemleyeceğimizi düşünüyoruz.*

V31: *Değişiklik olmadı. Zaten önceden de sanatsal yayınları izliyordu. İlgisi aynı.*

V35: *yayınlardan ziyade iletişim araçlarına olan ilgisi arttı.*

V37: *Olmadı.*

V41: *Televizyonun kumandasını elinden düşürmez oldu... çizim videosu izleyeceğim deyip 3-5 dakika sonra boş ve anlamsız bir takım çizgi filmlerle devam etmek istiyor. Ama müdahale ediyoruz...*

V11, V29, V36 kodlu veliler ise kısmen bir değişiklik olduğunu belirtmişlerdir.

V11: *Fazla faydası olmadı*

V29: *Bariz bir değişiklik olmadı daha doğrusu eyleme geçmeyen bir merak az da olsa var. Önceden internetten resim yapma ile ilgili videolar izledi. Şimdi de ara sıra o tarz videolar izleyip resim yapmaya çalışıyor.*

V36: *Biraz oldu. Sanat ile ilgili belgesel tarzı programlara ilgisi arttı.*

Araştırmanın 7. Sorusuna verilen cevaplardan, çocuğunda BİLSEM eğitimlerinden sonra kitle iletişim araçlarında sanatla ilgili yayınları takip etmede kısmen bir değişiklik olduğunu belirten velilerin görüşlerinden örnekler:

V11: *Fazla faydası olmadı*

V29: *Bariz bir değişiklik olmadı, daha doğrusu eyleme geçmeyen bir merak az da olsa var. Önceden internetten resim yapma ile ilgili videolar izlerdi. Şimdi de ara sıra o tarz videolar izleyip resim yapmaya çalışıyor.*

V36: *Biraz oldu. Sanat ile ilgili belgesel tarzı programlara ilgisi arttı.*

4.8. Sekizinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bilsem resim alanı öğrenci velilerinin: *BİLSEM’de ki sanat eğitimini yeterli görüyor musunuz? Olumlu ya da olumsuz cevabınızı örneklerle açıklayabilir misiniz?* Sorusuyla ilgili vermiş oldukları cevapların frekans ve yüzdeleri analiz edilerek tablolaştırılmıştır.

Tablo 20

Sekizinci Araştırma Sorusuna İlişkin Olumlu ve Olumsuz Veli Cevaplarının Dağılımı

Yanıtlar	Kodlanmış	f	%
Sadece olumlu görüş belirten veliler	V4, V5, V6, V7, V9, V10, V11, V12, V13, V16, V19, V22, V23, V24, V25, V33, V38, V42	18	40.91
Sadece olumsuz görüş belirten veliler	V15, V27, V29, V31, V32, V39, V41	7	15.91
Hem olumlu hem de olumsuz görüş belirten veliler	V1, V2, V3, V8, V21, V26, V28, V30, V34, V35, V36, V37, V40, V43, V44	15	34.09
Görüş belirtmeyen veliler	V14, V17, V18, V20	4	9.09

Araştırmanın son sorusu olan 8. Soru kısmında “Olumlu görüşleriniz” ve Olumsuz görüşleriniz” şeklinde iki ayrı sütun açıldı. Bu soruda görüşlerini belirten velilerden bir

kısmı sadece olumlu görüş belirtirken bir kısmı sadece olumsuz görüş belirttiler. Bir kısmı ise hem olumlu hem de olumsuz görüş belirtirken bazı veliler ise hiç görüş belirtmemişlerdir.

Tablo 21
Sekizinci Araştırma Sorusuna İlişkin Olumlu Cevap Veren Veliler

Yanıtlar	Kodlanmış	f	%
“Olumlu” görüş belirten velilerin sayısı	V1, V2, V3, V4, V5, V6, V7, V8, V9, V10, V11, V12, V13, V16, V19, V21, V22, V23, V24, V25, V26, V28, V30, V34, V35, V36, V37, V38, V40, V42, V43, V44	32	72.73

Araştırmanın 8. Sorusunun “Olumlu görüşleriniz” kısmında 32 velimiz görüşlerini örnekler vererek belirttiler. Tablo 21’de de görüldüğü üzere araştırmaya katılan veliler içerisinde bu oran %72.73 tür.

Araştırmanın 8. Sorusuna verilen cevaplardan, BİLSEM’de ki sanat eğitimini yeterli görüyor musunuz? Sorusunun olumlu görüşleriniz kısmında ifade edilen veli görüşlerinden örnekler:

V1: *Türkiye’deki Bilsem Merkezlerinin alt yapılarının yetersiz olduğu kanaatindeyim. Hocalarımız özverili bir şekilde çalışmaktalar.*

V2: *Çocukların ufkunu açma konusunda ciddi katkıları olduğunu düşünüyorum. Adıyaman şartlarında bu tarz bir kurs bile bulmamız çok mümkün değil.*

V3: *Çocuğum resim eğitimine çok istekli katılıyor. Eğitimlerin niteliğini bilmiyorum. Fakat çocuğumdan gözlemlediğim kadarıyla resim yeteneği gelişiyor.*

V4: *Yeterli görüyorum öğrenciler yeteneklerini daha iyi keşfedip bu yönde kendilerini geliştirme açısından süreklilik elde ediyorlar.*

V5: *Çocuğumun sanat eğitimi için yeterli donanıma sahip bir ortam olduğunu düşünüyorum*

V6: *Şimdilik yeterli. 1. Öz güveni geliştirdi 2. daha güzel orijinal resimler çiziyor.*

V7: *Evet gayet iyi gidiyor*

V8: *Kızım BİLSEM'e gidip geldiğinde mutlu olduğunu gördüm. Severek ve isteyerek gidip geliyordu. Yorulmasına rağmen akşam üstleri mutlaka gitmek istiyordu. Resim atölyesinde güzel çalışmalar yaptığını düşünüyorum.*

V9: *Yeterli görüyorum.*

V10: *İçerikle ilgili çok fazla bilgim yok. Ama olumsuz anlamda herhangi bir eksiklik fark etmedik.*

V11: *Evet görüyorum.*

V12: *Sınıflarının fiziki durumu, materyaller ve sınıf mevcudu açısından oldukça olumlu. Sınıf ortamı ve öğretmenlerin öğrencilerle olan iletişimi çok iyi olması öğrencinin severek derse gitmesini sağlıyor. Aldığı eğitim sayesinde oğlum yeteneklerinin farkına vardı ve daha özgüvenli oldu.*

V13: *Evet yeterli görüyorum özellikle okullarda verilmeyen bir eğitim olması avantaj sağlıyor.*

V16: *Yapılan çalışmalar ve etkinliklerden çok memnun kaldık.*

V19: *Yeterli buluyorum.*

V21: *Farklı açıdan sanat eserleri yapabilmeleri sağlanmıştır.*

V22: *BİLSEM'deki sanat eğitimini yeterli görüyoruz. Gerek okul idaresi, gerekse öğretmenlerimizin öğrenciler üzerindeki gayretlerine şahit oluyoruz.*

V23: *Açıkçası ilk başlarda bu eğitimden çocuğumun soğuyacağını tahmin ediyordum. Okuldan sonra BİLSEM'e gitmesinin kendisini sürekli eğitimle sıkılacak diye düşünüyordum. Fakat çok heveslendiğini, BİLSEM'deki öğretmenleri ve arkadaşlarını bu kadar hevesle eğitim gününü bekleyip, annesine ve bana sakın unutmayın BİLSEM'e gideceğim demesi kızımın kurumunuzu bu kadar sevmesi bizleri de çok mutlu etti.*

V24: *Yeterli görüyorum. BİLSEM'e başladıktan sonra diğer sanat dallarına da merak sardı ve bu durumdan memnunuz.*

V25: *Eğitim kalitesi yüksek. Verilen imkanlar oldukça yeterli.*

V26: *Evet fazlasıyla yeterli. Çocuğumun ufku açılıyor. Emeginize sağlık teşekkürler.*

V28: İlk yıllara göre çocuğum daha keyif alarak geliyor. Teknolojinin sanat alanında kullanılması ve öğrencilerin bu alana yönlendirilmesi memnuniyet verici.

V30: Hayal gücünün ön planda olduğu çalışmalar yapılıyor. "Bugün ne yaptınız" diye sorduğumda çocuğun anlattıkları, yaptıkları ilginç geliyor, hoşuma gidiyor.

V33: henüz yeni olduğumuz için çok yorum yapamam. Fakat bu sürecin ona olumlu katkısı olacağına tabi ki inanıyorum.

V34: Öğretmenin ve ortamın eğitime yönelik çabaları özel yeteneklerin gelişimine olanak sağlıyor.

V35: Kızımızın haftanın bir günü olsa da okul ortamının yoruculuğundan uzaklaşması çok önemli biz veliler için, özellikle perşembe günlerini kızımız iple çekmekte.

V36: Yeterli sayılır. Derslerin içeriği ve yapılanlarla ilgili detaylı bilgim yok.

V37: Resim bölümünde yeterli görüyoruz. Ama başka ders ve faaliyetlere de katılmasını isterdim.

V38: Yetenek alanıyla ilgili çalışmalar faydalı. Yeterli görüyorum.

V40: Şimdilik gözlemlediğim kadarıyla gösterip çizdirme, izletip aynısını yaptırma türü çalışmalar yapılıyor. Kısa zamanda somut sonuçlar alınıyor. Ortaya çıkan ürün gayet başarılı. Resim eğitimi hakkında çok bir bilgim olmadığı için nasıl aşamalarla ilerlenmesi gerektiğini bilmiyorum. Toplam süre olarak haftalık 4-4,5 saat yeterli. Henüz eğitimin başındayız, yıllar ilerledikçe daha da verimli geçeceğini düşünüyorum.

V42: Evet yeterli fakat böyle bir durum var. Her öğrencinin becerisi ilgisi farklıdır. Bunu öğretmenlerimizin tespit edip o alana göre yollarına devam etmeleri çocukların ilgisini ve becerisini daha çok artıracığını düşünüyorum

V43: Öğrencilere öz güven, özsaygı verdiklerini düşünüyorum. Kendini daha özel hissettirdiklerini sürekli kızım söyler. Orada daha çok saygı duyulduğunu, söz hakkı olduğunu, kendini özel hissettiğini ifade ettiği için ben BİLSEM'deki eğitimden çok memnunum. BİLSEM'e gittiği için okulda daha kendine güvenen bir öğrenci oldu.

V44: Evet yeterli görüyorum. Okullardan daha farklı etkinlikler yapılmakta. Resim sanatının farklı alanlarına da yönelinmekte. Atölye imkanları da çok iyi.

Araştırmanın 8. Sorusunda BİLSEM’de ki sanat eğitiminin yeterliliğiyle ilgili olarak “Olumlu Görüşler” kısmında fikirlerini dile getiren velilerin görüşleri incelendiğinde V8, V12, V23, V35 ve V28 kodlu veliler öğrencilerinin BİLSEM’e istekli, mutlu ve keyifle geldiklerini belirtmişlerdir. V5, V12, V25, V34 ve V44 kodlu veliler kurum imkanlarının, atölye ve donanımlarının iyi olduğu olanakların yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. V2, V6, V12, V21, V25, V26, V30 ve V43 kodlu veliler BİLSEM’de verilen eğitiminin öğrencilerin hayal gücünü, özgüven ve özsaygısını artırdığı, ufuk açıcı olduğu ve öğrencilerin kendilerini değerli hissettiklerini belirtmişlerdir. V1, V12, V22 ve V34 kodlu veliler öğretmen ve idarecilerin özverili olduğu, aynı zamanda öğretmen öğrenci ve veli iletişiminin iyi olduğunu ifade etmişlerdir. V6, V8, V13, V24, V38, V40 ve V44 kodlu veliler öğrencilerin farklı ve faydalı etkinlikler yaptıklarını aynı zamanda öğrencilerin farklı sanat dallarına da yönlendirildiğini ifade etmektedirler. V3, V4, V12, V25ve V40 kodlu veliler öğrencilerin yeteneklerinin geliştiğini, eğitime ayrılan sürenin yeterli olduğunu ve BİLSEM’deki eğitim kalitesinin yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Bu ilişkin bilgiler tablo 21’de sunulmuştur.

Tablo 22 *Sekizinci Araştırma Sorusuna İlişkin Olumsuz Cevap Veren Velilerin*
Sekizinci Araştırma Sorusuna İlişkin Olumsuz Cevap Veren Veliler

Yanıtlar	Kodlanmış	f	%
“Olumsuz” görüş belirten velilerin sayısı	V1, V2, V3, V8, V15, V21, V26, V27, V28, V29, V30, V31, V32, V34, V35, V36, V37, V39, V40, V41, V43, V44	22	50.00

Araştırmanın 8. Sorusunun “Olumsuz görüşleriniz” kısmında 22 velimiz görüşlerini örnekler vererek belirtmişlerdir. Tablo 22’de de görüldüğü üzere araştırmaya katılan veliler içerisinde bu oran %50.00’dur. Ancak sekizinci araştırma sorusunun “olumsuz görüşleriniz” kısmında belirtilen görüşlerin bir kısmının soru kapsamı dışında başka konularla ilgili olduğu görülmektedir (V8, V26, V35, V36, V37, V44). Tablo 22’den soru kapsamı dışındaki veli cevapları çıkartıldığında olumsuz görüş frekansı 16 olmakta bu durumda olumsuz görüş belirten velilerin tüm velilere oranı %36.36 olmaktadır.

Araştırmanın 8. Sorusuna verilen cevaplardan, BİLSEM’de ki sanat eğitimini yeterli görüyor musunuz? Sorusunun olumsuz görüşleriniz kısmında ifade edilen veli görüşlerinden örnekler:

V1: *Materyal olarak yetersiz olduğunu düşünüyorum.*

V2: *Pandemi ile birlikte dış mekân çalışmaları ve geziler azaldı. Bu konun düzelmesi çok iyi olur*

V3: *Derlerde öğretilen şeyler sanki çok ağır ilerliyor gibi geliyor.*

V8: *Ulaşım noktasında zorluklar yaşadık. Kendi imkanlarımızla zorlanarak bırakıp alıyorum. Dersler hafta içinde çok geç saatlerde bitiyordu.*

V15: *Resim çalışmalarının yanında resim yeteneğini geliştirecek farklı sanatsal çalışmalar yapılabilir. Kes yapıştır sanat etkinliği, Ebru sanatı, farklı materyallerden yararlanarak sanatsal etkinlikler yapmak gibi... Henüz yeni olduğumuz için çok fazla gözlemleme şansım olmadı. Öğrencimin katıldığı çalışmalar hakkında hiçbir bilgilendirme yapılmadı. Veya geri dönütler olmadı. (Öğrencinin gelişimi ile ilgili) yapılan çalışmalar konusunda bilgilendirme yapılabilir. İlerleyen zamanlarda ne gibi aşamalardan geçileceğine dair yine bilgilendirme olabilir, toplantı düzenlenebilir. BİLSEM’de ne tür çalışmalar yapılıyor, öğrencimize katkısı ne olacak bu konularda çok yetersiz bilgiye sahibiz.*

V21: *Öğrenciler şehrimizde sanat fuarı veya söyleşilerine bizzat dahil edilmeli veya haberdar edilmelidir.*

V26: *Kendi okulu ve Bilssem program olarak bazen çok yoğun olduğunu ailecek hissediyoruz. Saygılarımla arz ederim.*

V27: *Kurşun kalem dışında sulu boya fırçasıyla da resim yapabildiğini görmeye başladık. Ama bunların dışında farklı bir durum görmedik.*

V28: *Sanat okumaları ve estetik anlayışın çocuklara kazandırılması gerektiği kanaatindeyim.*

V29: *Açıkçası bu konuda pek bir bilgimiz yok. Binasını dahi Gezmiş değiliz. Bu bizim eksikliğimiz ama bilssem yetkililerinin velileri biraz daha Sürece katması ve bilgilendirilmesi gerekir diye düşünüyorum. Bilgilendirme yapılmışsa bile biz ilgilenmedik sanırım.*

V30: *Çalışmalara dair ne gibi bir eğitim ve ne gibi amaçları olduğuna dair bilgi eksikliğimiz var.*

V31: *Seçilerek alınan öğrencilerin uyum eğitiminden sonra resim atölyesinde seramik eğitimi de alıyor. Resim çizmeye ağırlık verilebilir. Resim sanatı sanatsal altyapısıyla verilmiyor. Resim sanatlarıyla ilgili bilgi verilebilir.*

V32: *Düzenlilik ve sürdürülebilirlik konusunda ilerleme sağlarken özgünlük ve yaratıcılık konusunda yerinde saydığını veya kısmi gerileme olduğunu gözlemliyoruz.*

V34: *Ders ortamındaki mekânsal sıkıntılar atölye yetersizliğine yol açıyor. BİLSEM'in okul değil de destek merkezi oluşu öğrenci ve velide gerekli zamanın verilmemesine sebep oluyor. Bu durum öğrencinin yeterince gelişimine olumsuz etki ediyor.*

V35: *Sınıf sayılarının fazla olması, ders saatlerinin çok uygun olmaması.*

V36: *Derslerin içeriği ile ilgili fazla bilgimiz yok. Dersler hafta sonu olduğundan bazen DYK'larla çakışıyor. Okuldan sonra (hafta içi) biraz öğrenciler için zor oluyor.*

V37: *Sanat dışında genel yetenek bölümüne de gitmesini isterdim. Benim için olumsuz bir şey.*

V39: *Daha iyi olmasını bekliyordum.*

V40 *Sistem olarak velilerle de bir oryantasyon çalışması yapılsaydı ve pilan program hakkında bilgilendirilseydik çok daha iyi olurdu diye düşünüyorum. Ayrıca bir güne dört, dört buçuk saat olacağına 2 ayrı günde 2,5'ar saat olsaydı çocuklar çok yorulmazdı diye düşünüyorum.*

V41: *Ben kızımın bir nesne ya da obje gördüğünde onu çizebilmeye çalışma azmini görmeyi bekledim. Ama galiba genel olarak aklındaki çizmeye çalışıyor. Mesela el becerisi var ve geliştirebilir. Sanat eğitimi sadece resim çizmekle değil, görsel zekayı geliştirmek, elle gerek boncuğa gerek çamura ve gerekse ipe şekil verebilmek bence...*

Bazen bir nesne ana konu olurken, onun etrafında onu tamamlayan şeyleri öğretmen çizerken, süsleme kısmını çocukların hayal dünyasına bırakması güzel ama videolarda görüyorum, diğer çocuklar birebir yapıyorlar, daha hayal dünyalarını canlandırmak lazım."

V43: Eğitim sade bir gün olması yetersiz bence, daha fazla olmalı. Çocukla yapılan aktiviteler bütün öğrencileri kapsamaması giderilebilir ve BİLSEM'in maddi sıkıntıları giderilmeli.

V44 Olumsuz olarak zaman ve ulaşım konusunda sıkıntı yaşamaktayız. İki çocuğumuz BİLSEM'e gelmekte. Resim alanında olan çocuğumuz ise çift alanlı bu sebepten zaman konusunda sıkıntı yaşıyoruz.

Araştırmanın 8. Sorusunda BİLSEM’de ki sanat eğitiminin yeterliliğiyle ilgili olarak “Olumsuz Görüşler” kısmında sorunları dile getiren velilerin görüşleri incelendiğinde V15 ve V27 kodlu veliler Resim alanı sanat eğitiminde Resim sanatının farklı dallarına da eğilmek gerektiğini belirtmişlerdir. V3 kodlu veli eğitimlerin yavaş ilerlediğini dile getirirken V43 kodlu veli ise eğitim süresinin az olduğunu, haftada sadece bir günün yetersiz olduğunu ifade etmiştir. V28 ve V31 kodlu veliler uygulamalı sanat eğitiminin yanında kuramsal alt yapının da verilmesi gerektiğini belirtirken buna paralel olarak V41 kodlu veli resim eğitiminin sadece uygulamada kalmayıp görsel zekayı geliştirici olmasının gerekli olduğunu da ifade etmiştir. Ancak V31 kodlu veli resim çizmeye ağırlık verilmesi gerektiğini belirtmektedir. V2 ve V21 kodlu veliler eğitimlerin sadece kurum binasında olmaması gerektiğini, çeşitli etkinlikler ve geziler gibi faaliyetlerin eksik olduğunu ifade etmişlerdir. V32 kodlu veli ise özgünlük ve yaratıcılık konusunda gerileme olduğunu ifade etmektedir. V15, V21, V29, V30 ve V40 kodlu veliler çeşitli konularda BİLSEM velilerinin yeterince bilgilendirilmediklerini belirtmişlerdir. V2 ve V21 kodlu veliler eğitimlerin sadece kurum binasında olmaması gerektiğini, çeşitli etkinlikler ve geziler gibi faaliyetlerin eksik olduğunu ifade etmişlerdir.

Araştırmanın 8. Sorusunun “Olumsuz Görüşler” kısmında görüşlerini belirten velilerin bir kısmının sorunun kapsamı dışında BİLSEM’de ki sanat eğitiminin yeterliliği konusundan ziyade daha farklı sorunları dile getirdiği görülmektedir. V8, V26, V35, V36 ve V44 kodlu veliler BİLSEM’de derslere geliş gidişlerde, derslerin başlayış ve bitiş saatleriyle ilgili olarak zaman konusunda problem yaşadıklarını belirtmektedirler. V37 kodlu veli ise öğrencisinin resim alanı dışında genel yetenek alanında da eğitim görmesini istediğini belirtmektedir.

Sekizinci araştırma sorusunun olumlu ve olumsuz görüşler kısmında belirtilen veli görüşlerinin, eğitim durumu bağlamında incelenmiştir. Bu bağlamda “olumlu

görüşleriniz” kısmında 44 veliden 32 tanesinin olumlu görüş belirttiği, Olumlu görüş belirten velilerin eğitim durumlarına bakıldığında 26 velinin en az iki yıllık olmak üzere lisans ve üstü eğitim aldıkları görülmektedir. Bu frekans değeri olumlu görüş belirten veliler içinde %81.25 değerini göstermektedir. “Olumsuz görüşleriniz” kısmında ise 44 veliden 22 tanesinin olumsuz görüş belirttiği, Olumsuz görüş belirten velilerin eğitim durumlarına bakıldığında 22 velinin tamamının en az iki yıllık olmak üzere lisans ve üstü eğitim aldıkları görülmektedir. Hiç görüş belirtmeyen V14 ve V18 kodlu velilerin üniversite, V17 kodlu velinin lise, V20 kodlu velinin ilk okul mezunu olduğunu görmekteyiz.

BÖLÜM V

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde verilerin analiziyle elde edilen bulgulara yönelik olarak sonuçlara yer verilmektedir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda ise önerilere yer verilmektedir.

5.1. Sonuç

Bilim ve Sanat Merkezlerindeki resim yetenek alanı öğrencilerinin gördükleri sanat eğitimiyle ilgili veli görüşlerinin incelendiği bu araştırmanın sonuçları aşağıda yer almaktadır.

1. Birinci araştırma sorusu iki kısımda incelenmiştir. Sorunun BİLSEM’de ne tür bir sanat eğitimi verildiğiyle ilgili kısımda velilerin çoğunlukla (%59.09) bilgi sahibi olduklarını ifade ettikleri görülmektedir. Bu sonuca paralel olarak Arnas (2002) bir eğitim kurumuyla ilgili yaptığı çalışmada velilerin çocuklarının eğitimi başlamadan önce eğitim kurumuyla ilgili büyük oranda (%70.6) bilgi sahibi oldukları sonucuna ulaşmıştır. Sorunun resim öğretmenleriyle bu konuda herhangi bir görüşme yapıp yapmadıklarıyla ilgili kısımda ise oranın daha az olduğu (%47.73) sonucu bulunmuştur. Genç (2005) yaptığı çalışmada velilerin çocuklarının eğitim ve başarısında öğretmenlerle sıklıkla görüştikleri sonucuna ulaşmıştır.

2. Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu (%75.00) BİLSEM ve sınavları ile ilgili bilgisi olduğunu belirtmişlerdir. BİLSEM ve sınavları ile ilgili bilgisi olmadığını ifade edenlerin oranı ise (%9.09) çok daha azdır. Kısmen bilgisi olduğunu ifade edenlerin oranı ise (%15.91)’dir. Elde edilen bu bulgudan hareketle velilerin Bilim Sanat Merkezlerine bilinçli bir yönelişte oldukları ifade edilebilir. Gökdemir (2017) araştırması da bu

araştırmanın sonuçlarına benzer bir sonuçla velilerin BİLSEM Öğrenci tanılama süreci ile ilgili okul ya da çevrelerinden bilgi aldıklarını ifade etmektedir.

3. Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu (%56.82) BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra, öğrencinin kayıtlı olduğu kendi okulundaki resim öğretmenlerinden olumlu bir geri dönüş aldığını belirtmişlerdir. Ancak azımsanmayacak oranda (%43.18) bir kısım veli ise olumlu bir geri dönüş olmadığını belirtmişlerdir. Bu kapsamda olumsuz geri dönüş olduğunu belirten herhangi bir veli ifadesine rastlanmamıştır.

4. Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu (%63.64) BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra çocuklarının sanatsal konulara ya da etkinliklere karşı ilgisinde bir artış olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda olumlu bir farklılık olmadığını belirten velilerin oranı (%20.45) çok daha azdır. Diğer veliler ise kısmen olumlu (%15.91) bir değişim olduğunu ifade etmektedirler. Bu bulguyu destekler nitelikte Kazu ve Şenol (2012) yaptıkları araştırmada Bilim ve Sanat Merkezlerinin, öğrencilerin yetenek alanlarına karşı ilgi ve tutumlarında katkılar sağladığı sonucuna ulaşmışlardır.

5. Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu (%70,45) BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra çocuklarında yaratıcılık, özgün düşünme gibi konularda olumlu bir farklılık gördüklerini ifade etmişlerdir.

6. Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu (%77.27) çocuklarının BİLSEM resim alanı sınavlarına sınıf öğretmeni tarafından yönlendirildiğini ifade etmişlerdir. (%86.36) oranında kendilerinin de böyle bir beklentisi olduklarını ve (%88.64) oranında ise çocuklarının yeteneklerini önceden fark ettiklerini belirtmişlerdir.

7. BİLSEM’de sanat eğitimine başladıktan sonra BİLSEM resim alanı öğrencilerinin kitle iletişim araçlarında sanatla ilgili yayınları takip etmede bir değişiklik olup olmadığı noktasında veli cevaplarında eşit bir oran ortaya çıkmıştır (%43.18) ancak kısmen bir değişiklik olduğunu belirten veli ifadelerinin oranı (%6.82) da eklenirse çoğunlukla bir değişiklik olduğu ifade edilebilir. Bu sonucu destekleyici olarak Diyarbakırlıoğlu (2022)

araştırmasında, dijitalleşmenin ve teknoloji kullanımının çok hızlı bir şekilde arttığı günümüzde sanat eğitimi alan öğrencilerin bu durumdan etkilendiklerini ve sosyal medyada sanat içerikli platformlara yöneldiğini ifade etmektedir.

8. BİLSEM’de verilen sanat eğitiminden memnun olduğunu belirten veli görüşlerinin oranı (%72.73) tür. BİLSEM’de verilen sanat eğitiminden memnun olduğunu belirten velilerin görüşlerinin bazı noktalarda yoğunlaştığını görmekteyiz. Bu noktalar; öğrencilerin kuruma istekli ve mutlu geldikleri, öğretmen öğrenci iletişiminin iyi olduğu, Öğrencilerin yeteneklerinin ve özgüvenlerinin arttığı, öğrencilerin farklı sanat dallarında meraklarının oluştuğu, eğitimin kalitesinin ve imkanların iyi olduğu, öğrencilerin kendilerini özel hissettikleri ve hayal güçlerinin arttığını belirtmişlerdir. Bu araştırmada ortaya çıkan öğretmen, öğrenci ve veli ilişkisindeki olumlu durumun BİLSEM’lerde görev yapan öğretmenlerin kurumda bulunma memnuniyetlerinin katkıda bulunduğu söylenebilir (Yavuz 2022).

BİLSEM’de verilen sanat eğitimiyle ilgili velilerin (%50.00) si olumsuz görüş belirtmiştir. Bu olumsuz görüşler incelendiğinde bazı görüşler soru kapsamında sanat eğitimiyle ilgiliyken bir kısım görüşlerin soru kapsamı dışında sanat eğitimiyle ilgili olmayan başka sorun ve problemleri içerdiği görülmüştür.

Soru kapsamında sanat eğitimiyle ilgili olumsuz görüşler incelendiğinde bu görüşlerin; farklı sanat alanlarında yeterince eğitim verilmediği, eğitimlerin süresinin az olduğu, kuramsal eğitimin yetersiz olduğu, eğitimlerin yavaş ilerlediği gibi noktalarda toplandığı ifade edilebilir. Velilerden birkaçı eğitim ve süreçlerle ilgili kendilerine yeterli bilgilendirmelerin yapılmadığını belirtmişlerdir. Bu sonucun aksine Yıldız (2010) çalışmasında BİLSEM’lerde yapılan veli eğitim seminerlerinin öğretmen ve velilere göre yeterli düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Bazı veliler ise kurum dışı eğitim ve gezilerin az olduğunu, mekân ve eğitim materyallerinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. BİLSEM’lerde Bina, atölye imkanları, kurum binalarının çoğunlukla müstakil olmaması ve ulaşım gibi bazı noktalarda ciddi sıkıntılar yaşadıklarını (Çelik-Şahin, 2014; Güneş, 2018; Kurtdaş, 2012; Sezginsoy, 2007) çalışmalarında belirtmişlerdir.

Soru kapsamı dışında sanat eğitimiyle ilgili olumsuz görüşler incelendiğinde Bazı veliler BİLSEM’de eğitimlere katılma ve ulaşım konusunda sıkıntılar yaşadığını belirtmişlerdir. Bu sonuca benzer olarak Özkan (2009) yaptığı çalışmada velilerin çocuklarını BİLSEM’e getirip götürürken zaman ve ulaşım noktasında problemler yaşadıkları sonucuna ulaşmıştır.

Bu araştırmada, öğrencileri Adıyaman ilinde bulunan BİLSEM’lerde resim alanında eğitim gören 44 velinin 8 araştırma sorusuna verdiği cevaplar genel olarak incelendiğinde;

Velilerin, BİLSEM’lerde nasıl bir sanat eğitimi verildiği ile ilgili bilgi sahibi oldukları, BİLSEM sınav süreçleri ile ilgili bilgi sahibi oldukları, öğrencilerinin eğitim gördüğü örgün eğitim okullarından olumlu geri dönüş aldıkları, öğrencilerin sanatsal konular ya da etkinliklere karşı ilgilerinin arttığı, yaratıcılık, özgün düşünme gibi konularda gelişme gösterdikleri, kitle iletişim araçlarında sanatla ilgili yayınları takip etmede istekli oldukları ve velilerin BİLSEM de verilen sanat eğitiminden beklentileri yönünde karşılık buldukları ifade edilebilir.

5.2. Öneriler

Bilim ve Sanat Merkezlerindeki resim yetenek alanı öğrencilerinin gördükleri sanat eğitimiyle ilgili veli görüşlerinin incelendiği bu araştırmada elde edilen bulgulara dayanarak aşağıdaki önerilere yer verilmektedir.

Bilim ve Sanat Merkezlerine, ilkokul 1, 2 ve 3’cü sınıf düzeylerindeki öğrenciler alınmaktadır. Bu nedenle İlkokul müdürlerinin, Rehber öğretmenlerin ve sınıf öğretmenlerinin BİLSEM’lerin amacı, uyguladıkları eğitim programları, Tanılama ve eğitim sürecindeki işleyişleri, özel yetenekli bireyin kim olduğu vb. konularda eğitim almaları önem arz etmektedir.

Bilim ve Sanat Merkezlerine öğrenci tanılama sürecinde ilk ve en önemli basamak sınıf öğretmenlerinin aday gösterme sürecidir. Bu sürecin önemli olmasının nedeni daha en başta yanlış öğrencilerin aday gösterilmesi durumunda tüm tanılama sürecinin anlamsız hale gelme tehlikesidir. Alan yazında BİLSEM öğrenci tanılama süreçlerinde sınıf öğretmenlerinin öğrencilerini aday göstermesi noktasında bilgi, tutum ve uygulama deneyimlerine yönelik araştırmaların yetersiz olduğu görülmektedir. Aynı zamanda sınıf öğretmenlerinin bu süreçte ne gibi sorunlarla karşılaştıkları ve çözüm önerilerine yönelik de alan yazında yeterince araştırma bulunmamaktadır.

BİLSEM’lerde eğitim gören öğrenciler BİLSEM Yönergesi bağlamında gördükleri derslerde herhangi bir sınava tabi tutulmamakta, öğretmenler not vermemektedirler. Bu durum öğrencilerin gelişimi, eğitimin süreci ve çıktıları noktasında gerçekçi bir geri dönüş

elde etme açısından problemlere neden olmaktadır. Sürece dayalı değerlendirme basamakları gerçekleştirilirken, öğrencilerin bireysel durumlarını daha sık ve tekrarlı olarak gözlemleyecek ve raporlayacak uygulamalara yer verilmelidir. Buna ek olarak kurum (idare, rehberlik ve öğretmenler) ile veli arasında iletişim kanalları aktif olarak kullanılmalı ve karşılıklı geribildirimler sürekli canlı tutulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akarsu, F. (2001). *Üstün Yetenekli Çocuklar Aileleri ve Sorunları*. Ankara: Eduser Yayınları.
- Akkanat, H. (1999). *Üstün veya özel yetenekliler. Üstün yetenekli çocuklar: Seçilmiş makaleler kitabı içinde*, 168-194.
- Akyüz, Y. (2004). *Türk Eğitim Tarihi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Arnas, Y. A. (2002). *Velilerin okul öncesi eğitime ve okul öncesi eğitim kurumlarına yönelik tutumları*. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(10).
- Baykoç Dönmez, N. (2011). *Üstün ve özel yetenekli çocuklar ve eğitimleri. Özel Gereksinimli Çocuklar ve Özel Eğitim, Ankara: Eğiten Kitap*.
- bayraklimerkezilkokulu.meb.k12.tr. (2023) 05 2023, 17 tarihinde https://bayraklimerkezilkokulu.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/35/29/714860/dosyalar/2021_03/17112305_Resim_Yetenek_AlanY_Bireysel_DeYerlendirme_Uygulama_EsaslarY.pdf
- beyazitfordotosanilkokulu.meb.k12.tr. (2020, 17 17). 03 2023, 17 tarihinde *Okulumuzun Tarihçesi*. https://beyazitfordotosanilkokulu.meb.k12.tr/icerikler/okulumuzun-tarihcesi_10481822.html
- Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi, (2022). 12 2022, 25 tarihinde https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_12/06214921_BIYLIYM_VE_SANAT_MERKEZLERIY_YOYNERGESIY.pdf
- BİLSEM Öğrenci Tanılama ve Yerleştirme Kılavuzu, (2023). 05 2023, 19 tarihinde https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_12/06120245_2022-2023_BIYLIYM_VE_SANAT_MERKEZLERIY_OYGYRENCIY_TANILAMA_VE_YERLESYTIYRME_KILAVUZU.pdf
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Çelik-Şahin, Ç. (2014). *Bilim ve Sanat Merkezinin bu eğitime desteklenmelerini sağlama. HAYEF Eğitim Dergisi*, 11 (1), 101-117.
- Dağlıoğlu, E. (2002). *Anaokuluna Devam Eden Beş-Altı Yaş Grubu Çocuklar Arasından Matematik Alanında Üstün Yetenekli Olanların Belirlenmesi*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Ev Ekonomisi Yüksek Okulu Yayınları
- Dağlıoğlu, H. E. (1995). *İlkokul 2.-5. sınıflara devam eden çocuklar arasından üstün yetenekli olanların belirlenmesi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü yayımlanmış uzmanlık tezi, 142-144.
- Devellioğlu, F. (1995). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, (Yayına Hazırlayan: Aydın Sami Güneşal), Aydın Kitabevi Yayınları, 12. Baskı, Ankara.

- Diyarbakırlıoğlu, M. (2022). *Görsel Sanatlar Eğitiminde Post – Truth Dönem Etkileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Durum Tespit Komisyonu Ön Raporu (2004). I. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları
- education.com. (2012, 01 17). 01 2023, 28 tarihinde. *Bright vs. Gifted: Is There a Difference?*
https://www.education.com/magazine/article/Ed_Bright_vs_Gifted/
- Genç, S. Z. (2005). İlköğretim 1. kademedeki okul-aile işbirliği ile ilgili öğretmen ve veli görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 227-243.
- Gençaydın, Z. (2012). Prof. Dr. Zafer Gençaydın Yuvarlak Masada “Sanat Eğitimi Düşüncenin Okuludur”. Mayıs, 2023 tarihinde tedmem.org: <https://tedmem.org/dosya-konusu/prof-dr-zafer-gencaydin-yuvarlak-masada-sanat-egitimi-dusuncenin-okuludur> adresinden alındı.
- gmka.gov.tr. (2018). 03 2023, 27 tarihinde *Güçlü Yarınlar İçin 2023 Eğitim Vizyonu*.
https://www.gmka.gov.tr/dokumanlar/yayinlar/2023_E%C4%9Fitim%20Vizyonu.pdf
- Gökdemir, S. (2017). Ülkemizde özel yetenekli öğrencilerin tanılama sürecinin öğretmen, veli ve öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi (Master's thesis, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Gökdere, M., & Çepni, S. (2004). Üstün yetenekli öğrencilerin fen öğretmenlerinin hizmet içi ihtiyaçlarının değerlendirilmesine yönelik bir çalışma; Bilim Sanat Merkezi Örnekleme. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 1-14.
- Güneş, A. (2018). Türkiye’de bilim sanat merkezleri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 5(6), 185-193.
- Işık, A & Güneş, E. (2017). Türk tarihinde özel yeteneklilerin eğitimi: Osmanlı enderun mektebi. *Journal of Gifted Education and Creativity*, 4(3), 1-13.
- istanbul.meb.gov.tr. (2019, 04 19). 05 2023, 19 *ARGEM Yapay Zekâ Atölyesi*.
<http://istanbul.meb.gov.tr/www/argem-yapay-zek-atolyesi/icerik/2504>
- Kaynar, H. (2018). *Üstün yetenekli ve üstün yetenekli olmayan öğrencilerin bilimsel hayal güçleri* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Konya: T.C. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Kazu, İ. Y., & Şenol, C. (2012). ÜSTÜN YETENEKLİLER EĞİTİM PROGRAMLARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ (BİLSEM ÖRNEĞİ). *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 13-35.
- Kemahli, Ş. B. (2017). Türkiye Cumhuriyeti Devletinin özel yetenekliler eğitim politikasının BİLSEM müdürleri ve ilgili öğretim üyelerinin bakış açılarıyla değerlendirilmesi (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

- Kurnaz, A., & Ekici, S. G. (2020). BİLSEM Tanılama Sürecinde Kullanılan Zeka Testlerinin Psikolojik Danışmanların ve BİLSEM Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Çocuk ve Medeniyet*, 5(10), 365-399.
- Kurdaş, Ç. (2012). Üstün Yetenekliler Ve Üstün Yeteneklilerin Eğitiminde Bilim Ve Sanat Merkezleri (Malatya Bilim Ve Sanat Merkezi Örneği)/Gifted Students and the Education of Gifted Students in Science and Arts Centers (Malatya Science and Arts Centers Case). *Hikmet Yurdu*, 5(10), 151-181.
- orgm.meb.gov.tr. (2013). 03 2023, 27 tarihinde *Özel yetenekli bireyler Strateji ve uygulama planı 2013* – 2017. https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2013_10/25043741_zelyeteneklibireylerstratejiveuygulamaplan20132017.pdf
- orgm.meb.gov.tr. (2022a, 05 08). 01 2023, 28 tarihinde *MEB, BİLSEM SAYISINDA HEDEFİNİ AŞTI*. <https://orgm.meb.gov.tr/www/meb-bilsem-sayisinda-hedefini-asti/icerik/1993>
- orgm.meb.gov.tr. (2022b, 12 06). 03 2023, 17 tarihinde https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_12/06120245_2022-2023_BIYLIYM_VE_SANAT_MERKEZLERIY_OYGYRENCIY_TANILAMA_VE_YERLESYTIYRME_KILAVUZU.pdf
- Özkan, D. (2009). *Yönetici öğretmen veli ve öğrenci görüşlerine göre bilim ve sanat merkezlerinin örgütsel etkililiği* (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Fakültesi).
- Polat, M. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin eleştirel düşünme eğilimleri ile yaratıcılık düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adıyaman: T.C. Adıyaman Üniversitesi.
- Sayın Yücel, H. (2012). Bilim ve sanat merkezlerinde sanat (Resim) alanında proje tabanlı öğrenme yaklaşımına göre hazırlanan görsel sanatlar eğitimi uygulamasının bir değerlendirmesi (Yasemin Karakaya BİLSEM örneği). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Resim İş Öğretmenliği Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Sezginsoy, B. (2007). *Bilim ve sanat merkezinin değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Sönmez, V., Alacapınar, F. G. (2013). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri* (2. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şahin, F., & Kargın, T. (2013). Sınıf öğretmenlerine üstün yetenekli öğrencilerin belirlenmesi konusunda verilen bir eğitimin öğretmenlerin bilgi düzeyine etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 14(2), 1-13.
- Uzun, M. (2004). *Üstün Yetenekli Çocuklar El Kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları. 2021-2022 Bilim ve Sanat Merkezleri Öğrenci Tanılama ve Yerleştirme Kılavuzu

- Yakut Özek, B. (2021). Eğitim Reformunun Başarısında Etkili Olan Etmenler: BİLSEM Modelinin Politika Nitelikleri Kuramı Bağlamında Analizi.
- Yavuz, S. (2022). *Bilim ve Sanat Merkezi görsel sanatlar öğretmenlerinin mental iyi oluşları açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Seçkin yayıncılık.
- Yıldız, H. (2010). Üstün yeteneklilerin eğitiminde bir model olan bilim ve sanat merkezleri (BİLSEMLER) üzerine bir araştırma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yılmaz, K. ve Altinkurt, Y. (2011). Göreve Yeni Başlayan Özel Dershane Öğretmenlerinin Kurumların- daki Çalışma Koşullarına İlişkin Görüşleri. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 11 (2), 635-650.

EKLER

EK 1: Veli Görüşme Formu

Velinin Yaşı :
 Velinin Cinsiyeti :
 Velinin Mesleği :
 Velinin Eğitim Durumu :

Değerli velilerimiz,

Bu araştırma, Bilim ve Sanat Merkezlerindeki resim yetenek alanı öğrencilerinin gördükleri sanat eğitimiyle ilgili veli görüşlerini incelemek amacıyla Yüksek Lisans Tezi kapsamında yürütülmektedir. Sorulara eksiksiz, içtenlikle ve ayrıntılı olarak yanıt vermeniz çalışmamız açısından çok önemlidir. Vereceğiniz yanıtlar başka kişilerle kesinlikle paylaşılmayacak, araştırma amacı dışında kullanılmayacaktır. Katkınız için şimdiden teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Mehmet Arif ASLAN

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
 Güzel Sanatlar Ana Bilim Dalı
 Resim İş Eğitimi Bilim Dalı
 Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi

1- BİLSEM’de ne tür bir sanat eğitimi verildiğiyle ilgili bilginiz var mı? Resim öğretmenleriyle bu konuda herhangi bir görüşme yaptınız mı?

3- Çocuğunuz BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra, kendi (okulundaki) resim öğretmenlerinden olumlu bir geri dönüş oldu mu?

2- Çocuğunuz BİLSEM resim bireysel değerlendirme sınavına girmeden önce BİLSEM ve sınavları ile ilgili bilginiz var mıydı?

4- Çocuğunuz BİLSEM’de resim eğitimine başladıktan sonra sanatsal konulara ya da etkinliklere karşı ilgisinde bir farklılık gözlemlediniz mi?

5- Çocuğunuzda BİLSEM resim eğitimine başladıktan sonra yaratıcılık, özgün düşünme gibi konularda bir farklılık gördünüz mü? AÇIKLAYINIZ.

7- Çocuğunuzda BİLSEM eğitimlerinden sonra kitle iletişim araçlarında sanatla ilgili yayınları takip etmede bir değişiklik olduğunu düşünüyor musunuz? Olduysa ne tür değişiklikler oldu? AÇIKLAYINIZ.

6- Çocuğunuz BİLSEM sınavlarına sınıf öğretmeni tarafından mı yönlendirildi? Sizin de böyle bir beklentiniz var mıydı? Çocuğunuzun yeteneğini fark ediyor muydunuz? AÇIKLAYINIZ.

8- BİLSEM’de ki sanat eğitimini yeterli görüyor musunuz? Olumlu ya da olumsuz cevabınızı örneklerle açıklayabilir misiniz?

Olumlu görüşleriniz:

Olumsuz görüşleriniz:

EK 2: Bilimsel Araştırma ve Etik Kurul İzni

EK 3: Bilimsel Araştırma Adıyaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü İzni

EK 4: Uzman Görüşü